

Programación do módulo profesional FOL para o C.G.M. de Coidados Auxiliares de Enfermería

1. Identificación da programación

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
36017430	IES RICARDO MELLA	VIGO	2022/2023

Ciclo formativo

Código da familia profesional	Familia profesional	Código do ciclo formativo	Ciclo formativo	Grao	Réxime
SAN	SANITARIA	CM19001	COIDADOS AUXILIARES DE ENFERMERÍA	Medio	Ordinario

Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*)

Código MP/UF	Nome	Curso	Sesións semanais	Horas anuais	Sesións anuais
CM0FOL	FORMACIÓN E ORIENTACIÓN LABORAL GRAO MEDIO	2022/2023	2	55	66

(*) No caso de que o módulo profesional estea organizado en unidades formativas de menor duración.

Profesorado responsable

Elaboración	María Raquel Martínez Rivas
Impartición	María Raquel Martínez Rivas

Índice

1.	Identificación da programación	1
	Centro educativo	1
	Ciclo formativo	1
	Módulo profesional e unidades formativas de menor duración (*).....	1
	Profesorado responsable.....	1
2.	Concreción do currículo en relación á súa adecuación ás características do ámbito produtivo	5
3.	Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha	9
4.	Unidades didácticas.....	10
4.1	Unidade didáctica 1. SEGURIDADE E SAÚDE LABORAL.....	10
4.1.a	Identificación da unidade didáctica	10
4.2	Capacidade terminais elementais do currículo que se tratan.....	10
4.3	Obxectivos específicos da unidade didáctica	10
4.4	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	10
4.5	Contidos	11
4.6	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	12
4.7	Unidade didáctica 2. OS RISCOS PROFESIONAIS.....	13
4.8	Identificación da unidade didáctica	13
4.9	Capacidade terminais elementais do currículo que se tratan.....	13
4.10	Obxectivos específicos da unidade didáctica	13
4.11	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	13
4.12	Contidos	14
4.13	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	15
4.14	Unidade didáctica 3. XESTIÓN DA PREVENCIÓN E PRIMEIROS AUXILIOS NA EMPRESA .	16
4.15	Identificación da unidade didáctica	16
4.16	Capacidade terminais elementais do currículo que se tratan.....	16
4.17	Obxectivos específicos da unidade didáctica	16
4.18	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	17
4.19	Contidos	18
4.20	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	19
4.21	Unidade didáctica 4. O DEREITO DO TRABALLO E A RELACIÓN LABORAL	21
4.22	Identificación da unidade didáctica	21
4.23	Capacidade terminais elementais do currículo que se tratan.....	21
4.24	Obxectivos específicos da unidade didáctica	21
4.24.a	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	21
4.25	Contidos	22

4.26	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	23
4.27	Unidade didáctica 5. A XORNADA LABORAL E O CONTRATO DE TRABAJO	24
4.28	Identificación da unidade didáctica	24
4.29	Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan.....	24
4.30	Obxectivos específicos da unidade didáctica	24
4.31	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	24
4.32	Contidos	25
4.33	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	26
4.34	Unidade didáctica 6: O SALARIO E A NÓMINA.....	27
4.35	Identificación da unidade didáctica	27
4.36	Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan.....	27
4.37	Obxectivos específicos da unidade didáctica	27
4.38	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	27
4.39	Contidos	28
4.40	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	29
4.41	Unidade didáctica 7. MODIFICACIÓN, SUSPENSIÓN E EXTINCIÓN DA RELACIÓN LABORAL. 30	
4.42	Identificación da unidade didáctica	30
4.43	Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan.....	30
4.44	Obxectivos específicos da unidade didáctica	30
4.45	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	30
4.46	Contidos	31
4.47	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	32
4.48	Unidade didáctica 8. REPRESENTACIÓN DAS PERSOAS TRABALLADORAS.	33
4.49	Identificación da unidade didáctica	33
4.50	Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan.....	33
4.51	Obxectivos específicos da unidade didáctica	33
4.52	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	33
4.53	Contidos	34
4.54	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	35
4.55	Unidade didáctica 9. A SEGURIDADE SOCIAL COMO PIAR DO ESTADO SOCIAL.....	36
4.56	Identificación da unidade didáctica	36
4.57	Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan.....	36
4.58	Obxectivos específicos da unidade didáctica	36
4.59	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	36

4.60	Contidos	37
4.61	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	38
4.62	Unidade didáctica 10. MERCADO LABORAL E PROCURA DE EMPREGO	39
4.63	Identificación da unidade didáctica.....	39
4.64	Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan.....	39
4.65	Obxectivos específicos da unidade didáctica	39
4.66	Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado.....	39
4.67	Contidos	40
4.68	Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación.....	41
4.69	Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación .	42
4.70	Procedemento para a recuperación das partes non superadas	45
4.71	Procedemento para definir as actividades de recuperación	45
4.72	Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria.....	45
4.73	Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente.....	46
4.74	Medidas de atención á diversidade	46
4.75	Procedemento para a realización da avaliación inicial	46
4.76	Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados.....	47
4.77	Aspectos transversais	48
4.78	Programación da educación en valores	48
4.79	Actividades complementarias e extraescolares	48

2. Concreción do currículo en relación á súa adecuación ás características do ámbito produtivo

2.1. Referente Lexislativo.

- Decreto 114/2010, do 1 de xullo, polo que se establece a ordenación xeral da formación profesional do sistema educativo de Galicia.
- Decreto 61/1999, do 18 de febreiro, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ó título de técnico en coidados auxiliares de enfermmería.
- Orde do 12 de xullo de 2011.
- Resolución do 22 de xuño de 2022, da Dirección Xeral de Formación Profesional, pola que se ditan instrucións para o desenvolvemento das ensinanzas de formación profesional do sistema educativo no curso 2022/23.

2.2. Contextualización do módulo no seu Ciclo formativo.

O módulo de Formación e Orientación Laboral (FOL) é un módulo profesional do ciclo formativo de Coidados Auxiliares de Enfermería, correspondente á familia profesional de Sanitaria. Este ciclo está constituído por 8 módulos profesionais dos cales 6 son módulos profesionais asociados a unha unidade de competencia, un módulo profesional socioeconómico, FOL que é un módulo profesional transversal e o módulo de Formación en Centros de Traballo.

Basicamente trátase dun módulo que ten como obxectivos xerais dar a coñecer ao alumnado o que son as relacións laborais; os dereitos e obrigas que se derivan; o que é o sistema social de protección; o que son os riscos profesionais e a maneira de evitar enfermidades e accidentes, así como actuar prestando os primeiros auxilios; e diversas técnicas para organizar a busca de emprego.

2.3. Competencia xeral do Técnico en Coidados Auxiliares de Enfermería.

Os requirimentos xerais de cualificación profesional do sistema produtivo para este técnico son:

Proporcionar coidados auxiliares ó paciente e actuar sobre as condicións sanitarias do seu contorno como membro dun equipo de enfermmería nos centros sanitarios de atención especializada e de atención primaria, baixo a dependencia do diplomado de enfermmería e, no seu caso, como membro dun equipo de saúde na asistencia sanitaria derivada da práctica do exercicio liberal, baixo a supervisión correspondente.

2.3. Características do contorno socioproductivo.

En canto á súa adecuación ao ámbito produtivo, o currículo deste módulo prepara aos alumnos/as para a súa inserción laboral nas empresas localizadas na bisbarra de Vigo. O IES Ricardo Mella está ubicado na parroquia de Meixoeiro, concello de Vigo, no que se pode denominar un entorno semiurbano.

O alumnado procede de Vigo e dos concellos limítrofes, xa que os estudantes que viven nos pobos da comarca que están interesados en cursar determinados ciclos formativos vense obrigados a acudir ós centros da cidade. Por tanto, non se trata dun alumnado urbano na súa totalidade, xa que moitos proceden de vilas das comarcas veciñas e outros residen nas áreas rurais do concello de Vigo. As familias dos alumnos teñen, en xeral, un nivel socioeconómico medio e medio-baixo, sen ningunha outra característica sociolóxica a destacar.

- En relación aos obxectivos xerais establecidos no Decreto 114/2010, polo que se establece a ordenación xeral da FP no sistema educativo de Galicia e tendo á vista o sinalado no Decreto 61/1999, do 18 de febreiro, polo que se establece o currículo do ciclo formativo de grao medio correspondente ó título de técnico en coidados auxiliares de enfermmería, e fixan as ensinanzas mínimas en cada un deles, tendo en conta a realidade do alumnado do Centro, particularizados en cada unha das Unidades Didácticas a desenvolver, sinalanse como obxectivos xerais do módulo, os seguintes

OBXECTIVOS XERAIS:

Con independencia dos obxectivos particulares que se establecen e informan cada unha das Unidades Didácticas a desenvolver, sinálanse como obxectivos xerais do módulo de FOL, os seguintes:

- Que o alumnado se familiaricen cunha serie de conceptos básicos que se empregan na seguridade e hixiene no traballo.
- Que sexan capaces de distinguir correctamente os distintos tipos de patoloxías aos que se poden ver sometidos no desenvolvemento do seu futuro traballo.
- Que saiban valorar a diferenza entre enfermidade laboral e enfermidade común, sobre todo polas súas consecuencias económicas.
- Que saiban a diferenza legal entre unha enfermidade profesional ou un accidente derivados dunha patoloxía laboral.
- Que coñezan as distintas técnicas en que está estruturada a Seguridade e Hixiene no Traballo.
- Que os alumnos e alumnas coñezan os efectos nocivos dos factores psicosociais do traballo.
- Que sexan conscientes da dificultade de aplicar as medidas de prevención neste factor.
- Que comprendan a importancia da serie de factores que teñen que darse, para que un tóxico poida producir danos na persoa traballadora.
- Que coñezan a existencia de valores límites de exposición a partir dos que é probable que se produzan danos na saúde.
- Que diferencien os axentes biolóxicos e as enfermidades que poden producir.
- Que teñan coñecemento de medidas a aplicar para minorar os danos.
- Que os alumnos e alumnas coñezan os danos que pode producir o ruído na saúde e medidas a adoptar para evitalos.
- Que sexan conscientes dos efectos prexudiciais das ondas electromagnéticas.
- Que coñezan as diferentes variedades de ondas electromagnéticas e as medidas de seguridade ante elas.
- Que saiban valorar a importancia dunha boa iluminación e as consecuencias cando é deficiente.
- Que entendan os riscos de traballar coa corrente eléctrica.
- Que coñezan os tipos de lume e as substancias extintoras para cada un deles.
- Que saiban como se poden traballar de forma menos daniña usando equipos informáticos.
- Que o alumnado sexa consciente da gravidade das patoloxías laborais que se producen, malia que a maioría son evitables.
- Que coñezan algunha das técnicas de avaliación de riscos e mesmo saiban o funcionamento dalgunha delas.
- Que sexan conscientes das obrigas das empresas no control dos riscos.
- Que sexan conscientes das obrigas e dereitos das persoas traballadoras na utilización das medidas de seguridade implantadas.
- Que coñezan o procedemento da investigación do accidente de traballo.
- Que saiban interpretar un estudio de sinistralidade laboral e se decaten das súas repercusións económicas.
- Que coñezan a lexislación vixente máis importante nesta materia, sobre todo no referente aos dereitos e obrigas.
- Que o alumnado sexa consciente da obriga moral e legal de atender ao ferido e da transcendencia penal de non facelo.
- Que saiban facer unha composición do lugar, avaliando a gravidade dos accidentados e das lesións.
- Que coñezan a aplicación das técnicas para cortar a hemorraxia.
- Que saiban como actuar ante un accidentado por queimadura.
- Que saiban facer unha masaxe cardíaca e unha respiración boca a boca ou similar.

- Que teñan uns coñecementos mínimos para actuar ante unha fractura, luxación ou escordadura.
- Que o alumnado coñeza evolución do Dereito Laboral a través da historia.
- Que saiba a importancia que a toma de conciencia e a unión das persoas traballadoras en asociacións tiveron na evolución das condicións do traballo e no nacemento do dereito sindical.
- Valorar a importancia social das normas.
- Que diferencie entre as relacións ás que se aplica o dereito laboral e aquelas que están excluídas ou reguladas por normas especiais.
- Que saiba relacionar as distintas fontes do dereito laboral.
- Que entenda os principios de aplicación das normas laborais.
- Que diferencie os órganos encargados da administración e xurisdición laborais.
- Que saiba cando acudir á Inspección de Traballo.
- Que comprenda a importancia da O.I.T. para a mellora dos dereitos laborais a nivel mundial.
- Que o alumnado entenda que é un contrato de traballo e cales son os requisitos para poder formalizalo.
- Que coñezan as incidencias que para contratar teñen a capacidade, o sexo e a idade.
- Que saiban como afecta a estranxeiría para poder contratar.
- Que comprendan que é o período de proba e cales son os seus efectos.
- Que se familiaricen coas formas e cos requisitos que revisten os contratos.
- Que saiban identificar as características básicas dos contratos máis usuais, ou dos que máis poidan afectarche, tales como o contrato en prácticas, para a formación, por obra ou servizo e indefinido, etc.
- Que entendan en que circunstancias un contrato temporal podería ser considerado como fraude de lei e cales son os efectos que se derivan.
- Que o alumnado coñeza a estrutura e clases de salario.
- Que entendan a importancia da existencia dun S.M.I. e da súa función social.
- Que coñezan as garantías do salario das persoas traballadoras para o caso de que as empresas non poidan facer fronte ao seu abono.
- Que saiban confeccionar e interpretar unha folla de salarios.
- Que diferencien entre voluntariado e prestación laboral.
- Que coñezan o concepto e os límites da xornada laboral.
- Que distingan as diferentes xornadas de traballo.
- Que coñezan o dereito ás vacacións anuais, así como os diferentes permisos, licencias e descanso a que teñen dereito as persoas traballadoras.
- Que os alumnos e alumnas coñezan as limitacións legais para a realización de horas extraordinarias, así como a súa retribución.
- Que o alumnado comprenda como pode evolucionar o contrato de traballo en función do "ius variandi" da persoa empresaria.
- Que se familiaricen cos conceptos de mobilidade xeográfica e funcional.
- Que entendan como as condicións do contrato poden variar, como debe facerse e cal é o dereito das persoas traballadoras.
- Que saiban distinguir os tipos de suspensión do contrato.
- Que aprendan a identificar as causas e os efectos das distintas formas de extinción do contrato.
- Que entendan a mecánica e o valor das chamadas "liquidacións".
- Que o alumnado saiba o que é un sindicato, así como a importancia de ser un sindicato máis representativo.
- Que coñezan o proceso de eleccións sindicais.

- Que entendan a participación dos traballadores e traballadoras na empresa a través dos seus representantes sindicais.
- Que diferencien as organizacións sindicais das asociacións patronais.
- Que entendan a importancia da negociación colectiva e saiban como se negocia un convenio.
- Que identifiquen os requisitos e consecuencias do exercicio do dereito de folga.
- Que saiban diferenciar a folga do peche patronal.
- Que os alumnos e alumnas se familiaricen co sistema de Seguridade Social español.
- Que entendan como funcionan as principais prestacións.
- Que teñan referencias claras para calcular os importes das prestacións máis importantes.
- Que coñezan como funciona o sistema de protección por desemprego.
- Que sexan conscientes de que para ter dereito ás prestacións é necesario cumprir requisitos.
- Que entendan cales son as fontes de financiamento do sistema.
- Que o alumnado teña unhas nocións básicas do que é o mercado laboral.
- Que o identifiquen como algo cambiante, con profesións en desuso e outras emerxentes.
- Que se mentalicen de que a formación é clave para adaptarse aos cambios do mercado laboral e aos que experimenta a propia profesión.
- Que entendan que a inserción laboral ten uns mecanismos que é necesario coñecer para acceder ao emprego.
- Que saiban de institucións onde informarse para acceder ao emprego.
- Que o alumnado comprendan a necesidade de planificar a busca de emprego.
- Que comprendan a necesidade de desenvolver estratexias persoais que faciliten a busca de emprego.
- Que dispoñan de recursos para a busca de información referente ás ofertas de emprego.
- Que saiban confeccionar documentos de presentación e currículos.
- Que dispoñan de recursos para preparar a celebración dunha proba de selección.
- Que saiban onde dirixirse como demandantes de emprego.
- Que saiban cubrir os formularios específicos do Servizo Galego de Colocación.
- Que o alumnado coñeza a existencia de convocatorias de emprego público.
- Que dispoñan de recursos para presentarse a aquelas prazas que máis se adapten ao seu perfil.
- Que saiban como acceder a informacións necesarias para poder participar nun proceso de selección.
- Que dispoñan de información para a preparación dos procesos selectivos correspondentes.

3. Relación de unidades didácticas que a integran, que contribuirán ao desenvolvemento do módulo profesional, xunto coa secuencia e o tempo asignado para o desenvolvemento de cada unha

UD												Título	Descrición	Duración (sesións)
RA1	RA2	RA3	RA4	RA5	RA6	RA7	RA8	RA9	RA10	RA11				
X	X										1	Seguridade e Saúde Laboral	Conceptos fundamentais da prevención, os tipos de danos profesionais e como se poden evitar estes danos, a normativa en prevención de riscos e organismos públicos que velan pola saúde	3
X	X										2	Os riscos profesionais	Estudo pormenorizado dos diferentes riscos profesionais, así como as medidas preventivas e de protección que corresponden.	6
		X	X								3	Xestión da prevención e primeiros auxilios na empresa	Dereitos e obrigas en materia de prevención de riscos, participación das persoas traballadoras na empresa en materia de prevención, xestión da prevención de riscos nunha empresa, plans de emerxencia e primeiros auxilios.	6
								X			4	O dereito do traballo e a relación laboral	Que é o dereito do traballo e que é unha relación laboral. Fontes do dereito do traballo, dereitos e obrigas das persoas traballadoras e empresarias.	5
								X			5	A xornada laboral e o contrato de traballo	A xornada de traballo e o descanso laboral, os permisos retribuídos, as vacacións e festivos, que é un contrato de traballo, os modelos de contrato e as ETT.	9
								X			6	O salario e nómina	A retribución e o cálculo do salario	9
								X			7	Modificación, suspensión e extinción da relación laboral	As vicisitudes da relación laboral	9
								X			8	Participación das persoas traballadoras na empresa e os conflitos laborais	A representación, negociación e conflitos no ámbito da relación laboral.	5
								X	X		9	A seguridade social como pilar do estado social	A protección social das persoas traballadoras por conta allea e autónomas	9
				X	X	X	X			X	10	Mercado Laboral e Procura de emprego	O proxecto profesional, as opcións profesionais que existen no mercado de traballo, como se prepara a procura de traballo e ferramentas tradicionais e novas ferramentas de procura de emprego.	5
66														

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, Capacidades Terminais

4. Unidades didácticas

4.1 Unidade didáctica 1. SEGURIDADE E SAÚDE LABORAL.

4.1.a Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
1	Seguridade e Saúde Laboral	3

4.2 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
<ul style="list-style-type: none">Analizar as situacións de risco máis habituais no ámbito laboral que poidan afectar á saúde.Aplicar no ámbito laboral as medidas de protección e prevención que correspondan ás situacións de riscos existentes.	3

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.3 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Familiarizarse cos conceptos básicos da prevención: saúde, traballo, risco, perigo, etc. Identificar os distintos tipos de riscos laborais aos que che podes enfrontar na túa vida laboral. Analizar por que se producen tantos danos na saúde dos traballadores. Diferenciar correctamente os distintos tipos de dano que poden sufrir os traballadores. Distinguir entre unha enfermidade/accidente laboral e unha enfermidade/accidente común. Valorar a importancia de catalogar unha patoloxía laboral como accidente ou enfermidade profesional, desde o punto de vista legal.	8	<ol style="list-style-type: none">1. Tormenta de ideas: risco, dano,...,2. Explicación por parte do profesor dos conceptos básicos3. Localización de noticias4. Busca autónoma de información en internet5. Explicación por parte do profesor6. Creación dun esquema comparativo7. Resolución de supostos prácticos8. Cuestionario final	3

4.4 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Recoñecéronse os conceptos de saúde, traballo e ambiente de traballo.	Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. Esquema comparativo entre un accidente de traballo e unha enfermidade profesional. Correcta realización das actividades e casos prácticos encomendados polo profesor. Preguntas e cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema	N	10%
Relacionáronse as condicións laborais coa saúde da persoa traballadora (CA1.1)		S	10%
Distinguíronse os principios da acción preventiva que garanten o dereito á seguridade e á saúde das persoas traballadoras (CA 1.2)		S	20%
Apreciouse a importancia da información e da formación como medio para a eliminación ou á redución dos riscos laborais (CA 1.3)		N	10%
Identificáronse os distintos factores de risco que existen no ambiente de traballo.		S	10%

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Asociáronse os danos que se producen como consecuencia do traballo.		S	10%
Distinguíronse as diferenzas legais entre accidente de traballo e enfermidade profesional.		S	10%
Valorouse a importancia da prevención de riscos laborais para evitar a súa materialización en danos profesionais.		N	10%
Asumiuse a necesidade de cumprir as obrigas das persoas traballadoras en materia de prevención de riscos laborais (CA 1.7).		N	10%

4.5 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none"> 1. Traballo e a saúde 2. Ambiente de traballo 3. Factores de risco ligadas ás condicións ambientais e ás condicións psicosociais 4. perigo e o risco 5. A prevención 6. Os danos derivados do traballo 7. A fatiga 8. Análise das condicións de riscos ligados á ergonomía 9. A insatisfacción laboral 10. Envelleemento prematuro 11. Accidente de traballo 12. A enfermidade profesional 13. Accidente de traballo e enfermidade profesional, segundo criterio da S.S. 14. Sensibilización ante a sinistralidade laboral 15. Valoración crítica das actitudes de prevención no ámbito laboral do sector.

4.6 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<p>1. Tormenta de ideas: o profesor preguntará polo significado dos conceptos básicos da unidade: risco, dano,..., así como a posta en común dos riscos detectados no sector correspondente</p> <p>2. Explicación por parte do profesor dos conceptos básicos da unidade</p> <p>3. Localización, por equipos, en diferentes medios de comunicación, de noticias sobre accidentes e enfermidades profesionais. Realización dunha análise dos mesmos.</p> <p>4. Busca autónoma de información en internet acerca os factores que inflúen na insatisfacción laboral</p> <p>5. Explicación por parte do profesor da actuación e consideracións que fai a Seguridade Social en canto a enfermidades profesionais e accidentes de traballo</p> <p>6. Creación dun esquema comparativo entre os conceptos técnico e legal de accidente de traballo e enfermidade profesional.</p> <p>7. Resolución de supostos prácticos no que se identifiquen diferentes tipos de danos, tanto dende o punto de vista técnico como legal.</p> <p>8. Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema</p>	<p>1. Explicación por parte do profesor dos conceptos básicos da unidade</p> <p>2. Avaliación dos coñecementos da clase mediante a técnica de tormenta de ideas, preguntando polos básicos da unidade: risco, dano, etc.</p>	<p>1. Localización, en grupos de dous, en diferentes medios de comunicación, de noticias sobre accidentes e enfermidades profesionais. Realización dunha análise dos mesmos.</p> <p>2. Busca autónoma de información en internet acerca os factores que inflúen na insatisfacción laboral</p> <p>3. Creación dun esquema comparativo entre os conceptos técnico e legal de accidente de traballo e enfermidade profesional</p> <p>4. Resolución de supostos prácticos no que se identifiquen diferentes tipos de danos, tanto dende o punto de vista técnico como legal.</p> <p>5. Realización de actividades, preguntas e cuestionarios sobre os conceptos básicos do tema</p>	<p>Que o alumnado recoñeza e identifique os dereitos e as obrigas das persoas traballadoras e empresarias relacionadas coa seguridade e a saúde laboral.</p> <p>- Esquema cos riscos e danos</p> <p>- Supostos resoltos</p> <p>- Noticias comentadas</p>	<p>Ademais dos sinalados na Unidade 1, libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, textos legais, noticias de prensa, web: www.seg-social.es, www.inhsht.es, casos prácticos para realizar na aula.</p>	<p>Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados.</p> <p>Esquema comparativo entre un accidente de traballo e unha enfermidade profesional.</p> <p>Correcta realización das actividades e casos prácticos encomendados polo profesor.</p> <p>Preguntas e cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema</p>	3
TOTAL						3

4.7 Unidade didáctica 2. OS RISCOS PROFESIONAIS

4.8 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
2	Os riscos profesionais	6

4.9 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
<ul style="list-style-type: none">Analizar as situacións de risco máis habituais no ámbito laboral que poidan afectar á saúde.Aplicar no ámbito laboral as medidas de protección e prevención que correspondan ás situacións de riscos existentes.	N

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.10 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
Identificar as distintas sustancias nocivas ou tóxicos que se poden atopar nun ambiente de traballo. Diferenciar os distintos tipos de lume que se poden producir no ambiente de traballo. Distinguir os métodos de extinción de incendios. Manexar de forma adecuada un extintor. Identificar os danos que pode producir o ruído na saúde dos traballadores e as medidas que hai que adoptar para evitalos. Enumerar os efectos prexudiciais das ondas electromagnéticas. Distinguir as variedades de ondas electromagnéticas que hai, e que medidas de seguridade debemos adoptar ante elas. Avaliar a importancia dunha boa iluminación no ambiente de traballo, e as consecuencias na saúde dos traballadores cando esta é deficiente. Identificar o risco de traballar coa corrente eléctrica, así como as medidas imprescindibles que hai que tomar para evitar eses danos. Determinar como traballar dun xeito máis seguro cando se utilizan equipos informáticos	7	<ol style="list-style-type: none">Avaliación inicial a través dunha serie de cuestións ao grupoA profesora explicará os contidos teóricos sobre os diferentes riscosRealización, por parellas, dun esquema cos diferentes riscos físicos que se poden dar na empresa, sobre todo facendo referencia ó sector da titulaciónBusca autónoma de información en internet, en equipos, sobre os danos producidos por ondas electromagnéticas e por radiaciónsRealización de casos práctico sobre os riscos estudadosProxección dun vídeo sobre medidas preventivas no uso das pantallas de visualización de datos. Comentarios en grupoRealización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema	6

4.11 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Identificáronse as situación de risco máis habituais nos contornos de traballo das persoas coa titulación correspondente (CA I.4).	Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados.	S	20%
Levou a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade do título (CA I.5).	Esquema cos riscos físicos, por parellas	S	10%

Cráterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Aprecíouse a importancia da información e da formación como medio para a eliminación ou á redución dos riscos laborais (CA 1.3)	Observación da atención durante a visualización do vídeo, así como da participación nos comentarios posteriores Casos prácticos Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema	N	5%
Asumíuse a necesidade de cumprir as obrigas das persoas traballadoras en materia de prevención de riscos laborais (CA 1.7).		N	5%
Identifícaronse as ocupacións con risco químico e valoráronse os posibles danos que poida ocasionar		S	10%
Analízouse o lume como risco habitual nas empresas		S	10%
Determináronse as medidas de prevención e protección ante o risco químico e o lume		S	5%
Clasifícaronse os factores de risco na actividade e os danos derivados deles (CA 2.2).		S	10%
Valorouse o ruído como risco profesional e analizáronse os danos que produce e as medidas de prevención		S	10%
Identificouse que son as radiacións ionizantes e a súa repercusión na saúde		N	5%
Estableceuse a medición da iluminación no traballo e as medidas preventivas a tomar se non é a adecuada		N	5%
Recoñeceuse que é a corrente eléctrica e os danos que pode producir na saúde		S	10%
Precisáronse as medidas preventivas nos postos de traballo que requiren o uso de pantallas de visualización de datos		S	10%
Identifícaronse as situación de risco máis habituais nos contornos de traballo das persoas coa titulación. (CA2.4).		S	10%
Levou a cabo a avaliación de riscos nun contorno de traballo, real ou simulado, relacionado co sector de actividade do título (CA 2.5).		N	5%

4.12 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none"> 1. O risco químico. 2. Medidas preventivas ante o risco químico. 3. O lume. 4. Métodos de extinción de incendios. 5. O ruído 6. Medidas preventivas ante o ruído 7. As ondas electromagnéticas (OEM) 8. As radiacións ionizantes 9. Medidas preventivas ante as radiacións ionizantes 10. As radiacións non ionizantes 11. A iluminación 12. Medidas preventivas ante a iluminación 13. A electricidade 14. Medidas preventivas ante os contactos eléctricos 15. As pantallas de visualización e medidas preventivas

4.13 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaliación inicial a través dunha serie de cuestións ao grupo, para resposta espontánea e voluntaria 2. Explicación pormenorizada da profesora dos diferentes riscos que existen 3. Realización, por parellas, dun esquema cos diferentes riscos físicos que se poden dar na empresa, sobre todo facendo referencia ó sector da titulación 4. Busca autónoma de información en internet, en equipos, sobre os danos producidos por ondas electromagnéticas e por radiacións 5. Explicación do profesor dos riscos eléctrico 6. Realización de casos práctico sobre os riscos estudados 7. Proxección dun vídeo sobre medidas preventivas no uso das pantallas de visualización de datos. Comentarios en grupo 8. Explicación da profesora dos riscos eléctrico 9. Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Avaliación inicial a través dunha serie de cuestións ao grupo, para resposta espontánea 2. Explicación dos contidos teóricos da Unidade. 3. Realización dun esquema cos diferentes riscos físicos que se poden dar na empresa, sobre todo facendo referencia ó sector da titulación 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Listaxe de ocupacións con risco profesional e danos (por parellas) 2. Resolución das actividades, preguntas e cuestionarios propostos pola profesora. 3. Realización de casos prácticos sobre os riscos estudados 4. Proxección dun vídeo sobre medidas preventivas no uso das pantallas de visualización de datos. Comentarios en grupo 5. Resolución das actividades, preguntas e cuestionario establecidos polo profesor 6. Actividade de ampliación (voluntaria) 	O alumnado debe saber avaliar as situacións de risco derivadas da súa actividade profesional analizando as condicións de traballo e os factores de risco máis habituais do sector	Ademais dos sinalados na Unidade 1, libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, casos prácticos e manexo das web: www.mtin.es www.redtrabaja.es www.insh.es	<ol style="list-style-type: none"> 1. Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na participación respondendo ás cuestións iniciais. 2. Esquema cos riscos físicos, por parellas 3. Observación da atención durante a visualización do vídeo, así como da participación nos comentarios posteriores 4. Casos prácticos 5. Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema 	6
TOTAL						6

4.14 Unidade didáctica 3. XESTIÓN DA PREVENCIÓN E PRIMEIROS AUXILIOS NA EMPRESA

4.15 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
3	A xestión da prevención dos riscos laborais	6

4.16 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
<ul style="list-style-type: none">Analiza-las situacións de risco máis habituais no ámbito laboral que poidan afecta-la saúde.Aplicar, no ámbito laboral, as medidas de protección e prevención que correspondan ás situacións de riscos existentes.	N
<ul style="list-style-type: none">Analiza-las actuacións a seguir no caso de accidentes de traballo.Aplica-las medidas sanitarias básicas inmediatas no lugar do accidente en situacións simuladas..	S

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.17 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
<p>Cofecer os documentos que permiten, de maneira sistematizada, avaliar, planificar e prever os riscos no ámbito laboral.</p> <p>Determinar como e quen ten que facer a prevención na empresa.</p> <p>Cofecer o proceso e o método de avaliación de riscos</p> <p>Identificar como obriga legal a planificación da acción preventiva por parte das empresas</p> <p>Cofecer a lexislación específica que hai a este respecto.</p> <p>Determinar os procedementos para facer unha investigación dos accidentes de traballo</p> <p>Valorar a situación da sinistralidade laboral en España e en Galicia</p> <p>Analizar os plans de autoprotección das empresas.</p> <p>Tomar conciencia sobre a obriga moral e penal de atender a un ferido.</p> <p>Avaliar a gravidade das lesións de diferentes persoas ante un accidente, coa fin de priorizar as intervencións.</p> <p>Aplicar correctamente as técnicas para cortar unha hemorraxia.</p> <p>Actuar de forma axeitada ante un accidentado que sufriu unha queimadura.</p> <p>Realizar unha masaxe cardíaca e unha respiración boca a boca ou boca a nariz</p> <p>Levar a cabo os primeiros auxilios ante una fractura, luxación ou torcedura.</p>	11	<ol style="list-style-type: none">1. Tormenta de ideas inicial sobre o concepto de prevención2. Explicacións da profesora3. Confección dunha táboa-resume, cos tipos de Servizos de Prevención4. Realización dun esquema sobre as diferentes fases do proceso de investigación de accidentes.5. Elaboración, por parellas, dunha listaxe de EPLs que poden ser empregados nas empresas do sector da titulación.6. Simulación dunha situación real coa axuda dun moneco e dun alumno para ensinar como actuar ante un accidentado consciente/inconsciente.7. RCP: explicación mediante unha presentación audiovisual ou un vídeo.8. Realización dunha táboa coa clasificación de queimaduras pola profundidade e gravidade.9. Supostos a resolver nos que determinan o tratamento a seguir ante diferentes hemorraxias, fracturas e luxacións10. Simulación de transporte de accidentados, dende a aula ata o piso superior, levada a cabo polos alumnos11. Cuestionario final	6

4.18 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Precisouse en que consiste a prevención	Observación directa na participación respondendo ás cuestión iniciais. Actividades, preguntas e cuestionario acerca dos conceptos básicos do tema Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. Esquema da investigación do accidente de traballo (AT) Listaxe de EPIs Observación directa en todas as simulacións, anotando conduta e actitude do alumno Casos prácticos Preguntas e cuestionario acerca dos conceptos básicos do tema	S	5%
Establecéronse os pasos dunha avaliación de riscos		S	5%
Valoráronse aspectos fundamentais da Lexislación en materia de Prevención de Riscos Laborais		N	5%
Precisáronse as obrigas e dereitos de empresarios e traballadores respecto á PRL		S	10%
Definíronse os requisitos dunha acción preventiva eficaz		S	5%
Describiuse unha investigación dun accidente		N	5%
Seleccionáronse os equipos de protección individual (EPI) axeitados segundo os riscos		S	5%
Apreciouse a importancia da información e da formación como medio para a eliminación ou á redución dos riscos laborais		N	5%
Asumiuse a necesidade de cumprir as obrigas das persoas traballadoras en materia de prevención de riscos laborais		N	5%
Valorouse a necesidade de coñecer as técnicas de primeiros auxilios.		N	5%
Analizáronse os protocolos de actuación en caso de emerxencia.		S	10%
Identificáronse as técnicas de clasificación de persoas feridas en caso de emerxencia, onde existan vítimas de diversa gravidade.		S	5%
Recoñeceuse cando é necesario realizar unha actuación preventiva de prestación de primeiros auxilios, ante diferentes lesións.		S	5%
Avaliáronse e recoñecéronse os tipos de queimaduras que existen e o modo de actuación ante as mesmas.		S	5%
Precisáronse os pasos a seguir para cortar unha hemorraxia.		S	5%
Levou a cabo de forma satisfactoria a simulación dunha RCP e actuouse de forma adecuada ante unha persoa inconsciente.		S	5%
Trasládronse aos accidentados protexendo a súa saúde		N	5%
Identificáronse as técnicas básicas de primeiros auxilios que se deben aplicar no lugar do accidente ante danos diversos, así como a composición e uso da caixa de urxencias (CA4.6).		S	5%

4.19 Contidos

Contidos
1. A Organización Preventiva
2. A avaliación de riscos laborais
3. A planificación da acción preventiva
4. Os procedementos de investigación dos accidentes
5. Os equipos de protección individual: EPIs
6. Os plans de información, formación e participación dos traballadores
7. Os plans de autoprotección
8. Os primeiros auxilios
9. Principios básicos de actuación
10. Danos ou lesións máis comúns nos accidentes
11. A asfixia
12. As hemorraxias
13. O shock
14. A parada cardiopulmonar
15. As contusións
16. As feridas
17. As fracturas
18. As queimaduras

4.20 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tormenta de ideas inicial sobre o concepto de prevención e os requisitos dunha prevención eficaz 2. Explicación da profesora 3. Realización de esquemas das técnicas xerais de prevención 4. Confección dunha táboa-resume, cos tipos de Servizos de Prevención e a súas funcións 5. Realización dun esquema sobre as diferentes fases do proceso de investigación de accidentes. 6. Elaboración, por parellas, dunha listaxe de EPLs que poden ser empregados nas empresas do sector da titulación. 7. Simulación dunha situación real coa axuda dun moneco e dun alumno para ensinar como actuar ante un accidentado consciente/inconsciente. 8. Realización de prácticas entre parellas de alumnos, partindo da actividade anterior. 9. RCP: Simulación, realizada polo profesor, dunha RCP coa axuda dun moneco 10. Realización dunha táboa coa clasificación de queimaduras pola profundidade e gravidade. 11. Distinción dos efectos das queimaduras mediante casos prácticos. 12. Supostos a resolver polos 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tormenta de ideas inicial sobre os conceptos da Unidade. 2. Explicación da profesora mediante unha presentación 3. Orientación na confección das táboas-resumes 4. Explicación dos principios xerais dos primeiros auxilios. 5. Simulación de situacións reais con axuda de medios ou mediante visualización de materiais. 6. Confección dun modelo de táboa coa clasificación de queimaduras pola profundidade e gravidade 7. Orientacións nas simulacións de RCP e Transporte de accidentados 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Realización de esquemas das técnicas xerais de prevención analíticas e operativas, definindo cada unha delas 2. Confección dunha táboa-resume, cos tipos de Servizos de Prevención e a súas funcións, 3. Resolución das actividades propostas no libro 4. Busca autónoma de información en internet. Posta en común no grupo 5. Resolución de supostos prácticos sobre investigación de accidentes 6. Elaboración dunha listaxe de EPLs que poden ser empregados nas empresas do sector da titulación. 7. Supostos a resolver nos que determinan o tratamento a seguir ante diferentes hemorraxias, fracturas e luxacións 8. Simulación de casos de transporte de accidentados. 9. Táboa coa clasificación de queimaduras pola profundidade e gravidade 10. Realización dun cuestionario individual 	<ul style="list-style-type: none"> - O alumnado participa na elaboración de un plan de PRL e identifica as responsabilidades de todos os axentes implicados. - Táboas-resumes - Esquemas - Supostos resoltos - Esquema sobre investigación de AT - Listaxe de EPLs - O alumnado debe coñecer as medidas de prevención e protección no contorno laboral da titulación de técnico superior en axencias de viaxes e xestión de eventos - Simulacións sobre a prestación dos primeiros auxilios - Táboa sobre queimaduras 	<ul style="list-style-type: none"> - Ademais dos sinalados na Unidade 1, libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, materiais audiovisuais, computadas, casos prácticos, Textos legais de PRL, EPLs (reais se fose posible) - Boneco de primeiros auxilios - Presentación audiovisual sobre EPLs - Noticias de prensa - Web con información sobre o tema - Casos prácticos - Plan de Autoprotección do instituto 	<ul style="list-style-type: none"> - Observación directa na participación respondendo ás cuestións iniciais. - Esquema e resume sobre os contidos da unidade, a realizar individualmente polos alumnos. - Casos prácticos - Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. - Esquema da investigación do accidente de traballo (AT) - Listaxe de EPLs - Observación directa en todas as simulacións, anotando conduta e actitude do alumno - Preguntas e cuestionario acerca dos conceptos básicos do tema 	6

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
alumnos nos que determinan o tratamento a seguir ante diferentes hemorraxias, fracturas e luxacións 13. Simulación de transporte de accidentados, dende a aula ata o piso superior, levada a cabo polos alumnos 14. Resolución dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos 15. Realización dun cuestionario individual acerca dos aspectos fundamentais do tema.		acerca dos aspectos fundamentais do tema				
TOTAL						6

4.21 Unidade didáctica 4. O DEREITO DO TRABALLO E A RELACIÓN LABORAL

4.22 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
4	O dereito do traballo e a relación laboral	5

4.23 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
▪ Analizar os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais.	N

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.24 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
<ol style="list-style-type: none">1. Identificar como evolucionaron as condicións de traballo a través da historia.2. Valorar a importancia da toma de conciencia e da unión dos traballadores en asociacións, como factores de evolución das condicións de traballo.3. Comprender a importancia do Dereito Laboral.4. Diferenciar entre as relacións ás que se aplica o Dereito Laboral e aquelas que están excluídas ou reguladas por normas especiais.5. Relacionar as diferentes fontes do Dereito Laboral e comprendas o seu significado.6. Identificar os principios de aplicación das normas laborais7. Diferenciar os órganos da Administración e os da xurisdición laboral.8. Determinar a función da Inspección de Traballo e saibas cómo actúa.9. Valorar a importancia da Organización Internacional de Traballo (OIT) para a mellora dos dereitos laborais a nivel mundial.	6	<ol style="list-style-type: none">1. Tormenta de ideas.2. Explicación por parte do profesor dos primeiros contidos.3. Realización de supostos prácticos.4. Explicación por parte do profesor dos contidos restantes5. Realización polo alumnado dun esquema6. Realización dun cuestionario final	5

4.24.a Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Identificouse a orixe do Dereito Laboral.	<ol style="list-style-type: none">1. Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados.2. Casos prácticos e esquema3. Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema.	N	10%
Distinguíronse os elementos definitorios da Relación Laboral		S	10%
Recoñecéronse as fontes do Dereito Laboral.		S	20%
Definíronse as principais normas de carácter laboral.		N	10%
Identificáronse o ámbito, as fontes e os principios do dereito do traballo.		S	20%
Enunciáronse os órganos da Administración e os da xurisdición laboral.		S	10%
Recoñeceuse a función e significado da Inspección de Traballo.		N	10%
Distinguíronse os principais organismos que interveñen nas relacións laborais		N	10%

4.25 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none">1. Orixe do dereito laboral2. Definición de dereito laboral: a que relacións se aplica?3. Fontes do dereito laboral4. Principios de aplicación das normas laborais5. Órganos administrativos laborais.6. Inspección de Traballo e Seguridade Social7. Órganos da xurisdición laboral.

4.26 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<p>1. Tormenta de ideas. O profesor preguntará polo significado dos conceptos básicos da Unidade: que traballos son unha relación laboral e cales non?</p> <p>2. Explicación por parte do profesor dos 3 primeiros contidos da Unidade</p> <p>3. Realización de supostos prácticos. A modo de exemplo: ante unha serie de traballos, os alumnos identificarán aqueles que son considerados "relación laboral"</p> <p>4. Explicación por parte do profesor dos contidos restantes</p> <p>5. Realización polo alumnado dun esquema coas fontes do dereito laboral</p> <p>6. Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema</p>	Explicacións, exposicións, entrega de materiais e seguimento dos traballos.	Realización de esquemas, cuestionarios e preguntas sobre a Unidade	Deberán entender os conceptos básicos da Unidade. Identificación e uso adecuado das fontes do dereito laboral	<p>Mesas, cadeiras, computadora, xiz, papel, papelería, bolígrafos, gomas de borrar, luz, canón de vídeo, proxector de transparencias, taboleiro ordinario e limpo ou dixital. Fotocopiadora e impresora.</p> <p>Acceso a Internet para consultas puntuais. Libros do fondo do Departamento de FOL ou da Biblioteca do Centro. Gravadora para recoller as intervencións dos alumnos e alumnas e para análise posterior por parte do profesor nas horas de dedicación ao centro. Libro de texto ou temario facilitado polo profesor, textos legais, noticias de prensa, casos prácticos. Computadora e canón de vídeo ou taboleiro dixital. Web: www.mtin.es</p>	Exposicións, contestación a preguntas de forma oral e escrita, cuestionarios, esquemas realizados polos alumnos	5
TOTAL						5

4.27 Unidade didáctica 5. A XORNADA LABORAL E O CONTRATO DE TRABALLO

4.28 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
5	A xornada laboral e o contrato de traballo	9

4.29 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
▪ Analizar os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais.	N

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.30 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
<ol style="list-style-type: none">Identificar os límites da xornada laboral.Distinguir as clases de xornada de traballo.Enumerar ao período de vacacións, así como os diferentes permisos, licencias e descansos.Determinar as limitacións para a realización de horas extraordinarias, así como a súa retribución.Identificar as características do contrato de traballo e os requisitos para poder formalizalo.Definir o período de proba e enumerar un os seus efectos.Determinar as características básicas dos contratos máis habituais, especialmente os formativos, o contrato indefinido e a xornada parcial.Identificar as circunstancias nas que un contrato temporal pode ser considerado en fraude de lei e os efectos que produce.Identificar o teletraballo e a súa regulación.Valorar as empresas de traballo temporal e coñecer o seu funcionamento.Coñecer a figura do TRADE	10	<ol style="list-style-type: none">Sondaxe inicialExplicación da profesora do concepto de xornada e de descansoBusca autónomaRealización de casos prácticos sobre xornadaResolución dos cuestionarios formulados na aula virtual.Explicación do contrato de traballo e as distintas modalidades contractuais.Confección dunha táboa comparativa.Debate informalRealización dun cuestionario finalActividade de Ampliación (voluntaria): Análise colectivo do teletraballo.	9

4.31 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
1. Recoñécense os contratos de traballo e os seus requisitos para poder formalizalos	<ol style="list-style-type: none">Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na participación respondendo ás cuestión iniciais.Exercicio enviado por e-mail ao profesor o modelo de contrato de traballoConfección dunha táboa comparativa dos contratos temporais e casos prácticos e realización de preguntas	S	20%
2. Familiarizouse cos tipos de contrato de traballo que existen e asimilou as características básicas dos máis habituais		S	20%
3. Comprendeuse que é e cales son os efectos do período de proba		S	15%
4. Descubriuse que son e como funcionan as empresas de traballo temporal.		N	15%

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
5. Detectouse o funcionamento da xornada, das vacacións, permisos e festas laborables que existen.	4. Presentación en PowerPoint ou similar da actividade de ampliación 5. Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema	S	20%
6. Precísouse o coñecemento das horas extraordinarias.		S	10%

4.32 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none"> 1. Concepto de contrato de traballo. 2. Análise da relación laboral individual. 3. Modalidades de contratos segundo a súa duración. 4. As empresas de traballo temporal (ETT) e as axencias de colocación. 5. O teletraballo. 6. A persoas traballadoras autónomas economicamente dependentes. 7. Valoración do traballo legal fronte a economía sumerxida 8. A xornada laboral: concepto, límites, redución e clases. 9. As horas extraordinarias. 10. Vacacións, licencias, permisos e festas laborais.

4.33 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<ol style="list-style-type: none"> Sondaxe inicial: realización dunha serie de cuestións ao grupo, para resposta espontánea e voluntaria, tales como: cal é a idade mínima legal para traballar? Que necesitas para asinar un contrato se es menor de idade? Que contratos cres que che ofrecerían unha vez rematado o ciclo? A docente valorará a comenencia de explicar os contidos teóricos da unidade apoiándose nunha presentación audiovisual (<i>PowerPoint</i> ou similar) Por parellas, os alumnos, buscarán información nas web do Servizo Público de Emprego e do Ministerio de Traballo e Inmigración acerca das modalidades de contratación e os modelos oficiais de cada tipo de contrato. Imprimirán un modelo de contrato de traballo en prácticas que cada parella encherá con datos o modelo que imprimiron. Confección, por parte dos alumnos, dunha táboa no que comparar o obxecto, duración, vantaxes e inconvenientes das modalidades de contratación temporal Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema Explicación teórica do profesor sobre os límites legais da xornada de traballo. Busca autónoma: o profesor cita o nome dun convenio colectivo do seu sector e sinállalle aos alumnos que busquen nalguna web das referidas na unidade e descarguen o convenio. Responderán a preguntas relacionadas coa xornada, vacacións, permisos, festas laborais, e táboa salarial dun posto de traballo Realización de casos prácticos sobre xornada de traballo e actividades do libro sobre o tema 	<ol style="list-style-type: none"> Sondaxe sobre cuestións da Unidade, para saber o nivel de coñecemento do grupo. Explicación dos contidos teóricos da Unidade apoiándose nos medios técnicos da aula. Elaboración de cuestionarios sobre a unidade na aula virtual. 	<ol style="list-style-type: none"> Confección, por parte dos alumnos, dunha táboa no que comparar o obxecto, duración, vantaxes e inconvenientes das modalidades de contratación temporal Resolución das actividades propostas no libro Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema 	<ul style="list-style-type: none"> Que o alumnado coñeza e domine a materia da Unidade en termos de coñecementos básicos dos conceptos e manexo das diferentes modalidades de contratos. Que coñeza o seu convenio colectivo e sepa identificar como se regula a xornada, os permisos e lo descanso no Convenio do sector. Esquema coas características dos contratos Modelos de contrato descargados da rede PowerPoint trala busca de información autónoma Supostos prácticos resolto Participación crítica nas debates 	<p>Ademais dos citados na U1, libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, computadora e canón de vídeo ou taboleiro dixital, realización de casos prácticos, aula virtual e Convenio Colectivo.</p> <p>Web: www.mtin.es, www.redtrabaja.es</p>	<ol style="list-style-type: none"> Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na participación respondendo ás cuestións iniciais. Exercicio enviado por e-mail ao profesor o modelo de contrato de traballo Confección dunha táboa comparativa dos contratos temporais e casos prácticos e realización de preguntas e cuestionarios acerca dos conceptos básicos do tema Presentación en <i>PowerPoint</i> ou similar da actividade de ampliación 	9
TOTAL						9

4.34 Unidade didáctica 6: O SALARIO E A NÓMINA

4.35 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
6	O salario e a nómina.	9

4.36 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
▪ Analizar os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais.	N

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.37 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1. Analizar a estrutura e identificar as clases de salario. 2. Valorar de forma crítica a importancia social da existencia dun salario mínimo interprofesional. 3. Describir as garantías do salario. 4. Confeccionar e interpretar unha folia de salarios. 5. Diferenciar a relación dos traballadores das actividades do voluntariado. 6. Ser conscientes da función dos convenios colectivos.	9	1. Modelo de recibo de salarios 2. Explicación: confección do recibo de salarios 3. Exercicios prácticos 4. Explicación sobre o manexo de <i>Excel</i> 5. Realización de varias nóminas 6. Explicación: SMI e garantías do salario 7. Realización de cuestións 8. Cuestionario final 9. Casos prácticos	9

4.38 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
1. Recoñecéronse os límites e clases de salario.	Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. Observación da realización dos casos prácticos Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema	N	15%
2. Analizouse o recibo de salarios e identificáronse os principais elementos que o integran.		S	25%
3. Detectouse a importancia do Salario Mínimo Profesional en relación coas garantías que ofrece.		S	25%
4. Demostrouse o recoñecemento da función do Fondo de Garantía Salarial.		N	10%
5. Comprendeuse e sintetizouse unha folia de salarios		S	25%

4.39 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none">1. Concepto, estrutura e clases de salario.2. As pagas extraordinarias.3. Salario Mínimo Interprofesional.4. Fondo de Garantía Salarial.5. A folla de salarios.6. A clasificación e a promoción profesional7. Os convenios colectivos.

4.40 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<ol style="list-style-type: none"> Entrega do profesor ós alumnos de copias de modelo de recibo de salarios e analizar a súa estrutura. Explicación do profesor : confección do recibo de salarios Exercicios prácticos sobre ó cálculo de salario bruto e neto Explicación do profesor sobre o manexo de <i>Excel</i> para calcular nóminas ou utilización dalgún dos programas existentes no mercado Realización de varias nóminas con <i>Excel</i> ou con algunha outra aplicación existente no mercado Explicación do profesor: SMI e garantías do salario Realización de cuestións sobre o funcionamento do FOGASA Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema Casos prácticos sobre recibo de salarios 	<ol style="list-style-type: none"> Explicación da Unidade por parte do profesor. Explicación sobre o manexo do Excel para calcular nóminas. Realización de nóminas e liquidacións do FOGASA 	<ol style="list-style-type: none"> Busca autónoma de convenios colectivos e de datos previamente sinalados na aula. Confección de recibos de salarios. Contestación de preguntas e cuestionarios básicos sobre o tema. 	<ul style="list-style-type: none"> - Que os alumnos e alumnas acaden un coñecemento amplo dos conceptos da unidade e que se familiaricen coas cuestións e prácticas que suscita a aplicación destes conceptos no mundo da empresa. o Esquemas cos límites da xornada o Nóminas resoltas o Liquidacións do FOGASA o Identificación dos convenios colectivos aplicables o Descarga de documentos da rede 	<p>Ademais dos sinalados na Unidade1, libro de texto ou temario facilitado polo profesor, textos legais, aplicacións sobre nóminas e utilización Excel, aula virtual, noticias de prensa, casos prácticos</p> <p>Web: www.mtin.es</p>	<ol style="list-style-type: none"> Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. Observación da realización dos casos prácticos Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema 	9
TOTAL						9

4.41 Unidade didáctica 7. MODIFICACIÓN, SUSPENSIÓN E EXTINCIÓN DA RELACIÓN LABORAL.

4.42 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
7	Modificación, suspensión e extinción da relación laboral	9

4.43 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
▪ Analizar os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais.	N

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.44 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
<ol style="list-style-type: none">1. Comprender como pode evolucionar o contrato de traballo, en función do <i>ius variandi</i> da empresa.2. Familiarizarse con conceptos como mobilidade xeográfica e mobilidade funcional.3. Entender como poden variar as condicións do contrato de traballo, como debe realizarse e que dereito asiste aos traballadores nese caso.4. Distinguir os tipos de suspensión de contrato e o seus efectos.5. Identificar as causas e os efectos das distintas formas de extinción do contrato.6. Calcular o finiquito e valorar a súa importancia.	13	<ol style="list-style-type: none">1. Tormenta de ideas2. Explicación dos diferentes aspectos da modificación do contrato3. Busca por parte do alumnado en artigos de prensa.4. Resolución de casos prácticos.5. Exposición do profesor do concepto e causas da suspensión do contrato6. Confección, por parte dos alumnos, dunha táboa sobre Excedencias7. Comentario de noticias acerca de empresas en procesos de E.R.E.8. Comentario das noticias, en grupo-clase9. Explicación do profesor das características básicas das causas de extinción do contrato.10. Casos prácticos sobre despido11. Busca autónoma de información en internet12. Explicación do profesor: finiquito13. Supostos prácticos sobre finiquito	9

4.45 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
1. Identificáronse as causas e os efectos da modificación, a suspensión e a extinción da relación laboral (CA2.9).	Observación directa no proceso de busca autónoma de información.	S	15%
2. Valoráronse as consecuencias das modificacións do contrato e os dereitos do traballador en cada caso	Distinguir as excedencias a partir dunha táboa coas súas características	N	20%
3. Familiarizouse co procedemento a seguir en caso de despedimento.	Observación sobre a participación na posta en común das cartas e das noticias sobre E.R.E.s	S	25%
4. Calculáronse finiquitos sinxelos	Casos prácticos teóricos e de cálculo numérico	N	20%
5. Valorouse a actualidade respecto aos E.R.E máis recentes tramitados en España	Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema	N	10%

4.46 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none">1. Os novos contornos de organización do traballo e a modificación do contrato.2. A suspensión do contrato. A excedencia.3. A extinción do contrato.4. Extinción por vontade do traballador.5. Extinción por acordo entre as partes.6. Extinción por causas alleas ás partes.7. Extinción por vontade do empresario: o despido.8. Reclamacións contra o despido. Efectos do despido. A liquidación e o finiquito.

4.47 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tormenta de ideas sobre as causas de modificación do contrato de traballo: poden cambiarche o horario? E trasladarte? O traballador tería algún dereito fronte a un traslado de posto de traballo ou cambio de quenda ou horario? 2. Explicación dos diferentes aspectos da modificación do contrato por parte do profesor. 3. Busca por parte do alumnado en artigos de prensa de diferentes supostos de modificación do contrato reseñable e análise das súas consecuencias. 4. Resolución de casos prácticos asesorar a un traballador a quen lle comunican a modificación do seu contrato. 5. Exposición do profesor do concepto e causas da suspensión do contrato de traballo. 6. Confección, por parte dos alumnos, dunha táboa na que se expoñen as características de cada tipo de Excedencia 7. Comentario de noticias acerca de empresas en procesos de E.R.E., tanto temporal como definitivo. O profesor traerá algunha noticia e pedirá aos alumnos que busquen outras para poder comentalas en clase 8. Comentario das noticias, en grupo-clase 9. Explicación do profesor das características básicas das causas de extinción do contrato de traballo. 10. Resolución de casos prácticos sobre diferentes tipos de despido e o súa impugnación mediante trámite xudicial. 11. Busca autónoma de información en internet: carta de despedimento. Posta en común dos modelos atopados 12. Explicación do profesor das nocións básicas do concepto de finiquito e como calculalo 13. Supostos prácticos sobre finiquito a realizar en casa e en clase. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sondaxe inicial mediante o sistema de tormenta de ideas 2. Explicación da Unidade por parte do profesor. 3. Explicación sobre cálculo do finiquito 4. Corrección dos casos prácticos 5. Asesoramento na busca d información na rede 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Busca por parte do alumnado en artigos de prensa 2. Resolución de casos prácticos 3. Confección da táboa sobre excedencias. 4. Comentario de noticias 5. Resolución de casos prácticos 6. Busca de información en internet. 7. Supostos prácticos sobre finiquito a realizar en casa e en clase. 8. Resolución das actividades, preguntas e cuestionarios formulados polo profesor. 	<p>Que o alumnado identifique con claridade cales son os dereitos e obrigas da relación laboral e as diferentes situacións que poden producirse con relación á relación e á forma de prestación do traballo.</p>	<p>Ademais dos citados na Unidade 1, libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, modelos de carta de despedimento, casos prácticos e noticias sobre aspectos relacionados coa Unidade</p> <p>Web: www.mtin.es, www.redtrabaja.es</p> <p>- Táboa Excedencias - Finiquitos resoltos - Cartas de despedimento - Casos prácticos resoltos</p>	<p>Observación directa do proceso de busca de información, corrección dos traballos prácticos propostos na clase e realización das preguntas, cuestionarios e tarefas.</p>	9
TOTAL						9

4.48 Unidade didáctica 8. REPRESENTACIÓN DAS PERSOAS TRABALLADORAS.

4.49 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
8	Representación das persoas traballadoras	5

4.50 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
▪ Analizar os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais.	N

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.51 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
1. Identificar as características dos órganos representación dos traballadores e empresarios na empresa 2. Determinar a finalidade dos sindicatos e valorar a súa importancia 3. Coñecer o proceso das eleccións sindicais. 4. Entender o funcionamento da participación das persoas traballadora na empresa a través da súa representación. 5. Diferenciar as organizacións sindicais e as asociacións empresariais. 6. Entender que é, como funciona e a importancia da negociación colectiva. 7. Coñecer como se negocia un convenio colectivo. 8. Identificar os requisitos e consecuencias do exercicio do dereito de folga. 9. Coñecer como pode exercerse o dereito de reunión na empresa 10. Diferenciar a folga do peche patronal	4	1.O profesor preguntará polo significado dos conceptos básicos da unidade 2.Explicación por parte do profesor dos contidos da Unidade, alternando contidos con actividades 3.Busca autónoma de información sobre convenios colectivos 4.Realización dun cuestionario final	5

4.52 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Recoñecéronse as funcións máis salientables dos sindicatos.	Observación da participación dos alumnos na sondaxe inicial. Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. Realización de casos prácticos e actividades propostas. Correcta contestación de preguntas e cuestionarios sobre os conceptos básicos do tema.	S	10%
Recoñeceuse os diferentes modos de elección dos representantes dos traballadores da empresa e das competencias e garantías cas que contan.		N	25%
Identificáronse os órganos de representación das persoas traballadoras na empresa		S	15%
Comprendeuse como se negocia un convenio colectivo.		S	15%
Determináronse as condicións de traballo pactadas no convenio colectivo aplicable ou, en ausencia deste, as condicións habituais no sector profesional relacionado co título.		N	25%
Analizáronse os conflitos colectivos na empresa e os procedementos de solución.		S	10%

4.53 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none">1. Representación dos traballadores na empresa. Sindicatos: funcións e dereitos.2. Sindicatos máis representativos.3. Os representantes dos traballadores na empresa.4. Elección dos delegados de persoal e membros dos comités de empresa.5. Competencias e garantías dos representantes dos traballadores.6. Asociacións empresariais.7. Negociación colectiva.8. Dereito de reunión.9. Conflitos colectivos, folga e peche patronal.

4.54 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<p>1. O profesor preguntará polo significado dos conceptos básicos da unidade: quen representa aos traballadores na empresa? Depende do tamaño do centro de traballo? Que sindicatos coñecedes? Credes que son útiles e eficaces na defensa dos dereitos dos traballadores?</p> <p>2. Explicación por parte do profesor dos contidos da Unidade, alternando contidos con actividades do libro</p> <p>3. Busca autónoma de información sobre convenios colectivos, nas web do Consello Galego de Relacións Laborais e na dos sindicatos máis representativos: que convenio colectivo lle afecta a distintas empresas</p> <p>4. Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema</p>	<p>O profesor avaliará o nivel da clase preguntando polo significado dos conceptos básicos da unidade. Explicación por parte do profesor dos contidos da Unidade</p>	<p>Busca autónoma de información sobre convenios colectivos, nas web do Consello Galego de Relacións Laborais e na dos sindicatos máis representativos: que convenio colectivo lle afecta a distintas empresas</p> <p>Realización de actividades, preguntas e cuestionarios sobre os conceptos básicos do tema</p>	<p>Que o alumnado identifique o que é a representación colectiva, como se determina e as obrigas que se derivan dos actos dos representantes e dos persoais propios no ámbito das relacións laborais e dos conflitos.</p>	<p>Ademais dos sinalados na Unidade 1, será preciso usar o libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, casos prácticos, formularios e cuestionarios facilitados polo profesor, web como:</p> <p>www.mtin.es www.cgri.xunta.es www.ugt.es, www.ccoo.es, www.galizaciq.com e outras.</p>	<p>Observación da participación dos alumnos na sondaxe inicial. Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. Realización de casos prácticos e actividades propostas. Correcta contestación de preguntas e cuestionarios sobre os conceptos básicos do tema.</p>	5
TOTAL						5

4.55 Unidade didáctica 9. A SEGURIDADE SOCIAL COMO PIAR DO ESTADO SOCIAL

4.56 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
9	A Seguridade Social como piar do estado social	9

4.57 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
<ul style="list-style-type: none">Analizar os dereitos e as obrigas que se derivan das relacións laborais.Describir o sistema de protección social.	S

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.58 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
<ol style="list-style-type: none">Valorar a importancia do sistema de Seguridade Social español.Identificar as claves do seu funcionamento.Cóñecer como se financia o sistema de Seguridade Social español.Identificar os requisitos necesarios para ter dereito a percibir as prestacións da Seguridade SocialCalcular as principais prestacións da seguridade social. Especialmente as de I.T. e DesempregoValorar a importancia de cotizar na vida laboral	9	<ol style="list-style-type: none">Sondaxe inicial entre o alumnado, cunha serie de cuestións ao grupo, para resposta espontánea e voluntaria.O profesor explica os primeiros 5 puntos contidos teóricos da unidadePor parellas, buscan información na web oficial da Seguridade SocialExplicación da profesora: IT.Resolución de supostos prácticos sobre ITExplicación do profesor: DesempregoResolución supostos prácticos sobre DesempregoConsulta na web en www.redtrabaja.es dos trámites a realizar para a prestación por desemprego.Realización dun cuestionario final	9

4.59 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Valorouse o papel da Seguridade Social como piar esencial do estado social e para a mellora da calidade de vida da cidadanía (CA3.1).	Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na participación respondendo as cuestións formuladas. Resolución dos supostos, preguntas e cuestionarios	N	10%
Delimitouse o funcionamento e a estrutura do sistema da Seguridade Social		N	10%
Identificáronse, nun suposto sinxelo, as principais prestacións contributivas da Seguridade Social, os seus requisitos e a súa duración, e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos		N	10%
Identificáronse os procedementos de afiliación, da cotización, das altas e baixas.		S	20%
Delimitáronse as principais prestacións contributivas da Seg. Social, os seus requisitos e a súa duración e realizouse o cálculo da súa contía nalgúns supostos prácticos		S	20%

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Determináronse as posibles situacións legais de desemprego en supostos prácticos sinxelos, e realizouse o cálculo da duración e da contía dunha prestación por desemprego de nivel contributivo básico (CA 3.5).		S	10%
Identificáronse diferentes prestacións existen a nivel asistencial.		N	10%
Valorouse a importancia de cotizar á SS		N	10%

4.60 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none"> 1. A orixe do sistema de Seguridade Social. 2. A Seguridade Social española e a súa situación actual. 3. A estrutura do sistema da Seguridade Social. 4. Determinación das principais obrigas dos empresarios e dos traballadores: afiliación, altas, baixas e cotización. 5. Financiamento da Seguridade Social. 6. A acción protectora da Seguridade Social. 7. Asistencia sanitaria. 8. Prestacións económicas contributivas. 9. Prestación de nivel asistencial. 10. A protección por desemprego.

4.61 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
Actividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<ol style="list-style-type: none"> Sondaxe inicial entre o alumnado, cunha serie de cuestións ao grupo, para resposta espontánea e voluntaria, tales como: canto tempo tes que traballar para poder cobrar paro? Se estás enfermo, tes sempre dereito a cobrar unha baixa? Cal é a diferenza entre prestación contributiva e non contributiva?, ... O profesor explica os primeiros 5 puntos contidos teóricos da unidade apoiándose nunha presentación audiovisual (PowerPoint ou similar) Por parellas, buscan información na web oficial da Seguridade Social para responder de forma autónoma a diversas cuestións sobre prestacións de desemprego: requisitos, duración, forma de cálculo da conta, así como os formularios para altas e baixas no Réxime Xeral da S.S. Explicación do profesor: características e cálculo da prestación por IT. Resolución de supostos prácticos sobre IT Explicación do profesor: características e cálculo da prestación por Desemprego Resolución de supostos prácticos sobre Desemprego Resolución das actividades propostas no libro Consulta na web en www.redtrabaja.es dos trámites a realizar para a prestación por desemprego. Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema 	<ol style="list-style-type: none"> Sondaxe inicial entre o alumnado, cunha serie de cuestións ao grupo, para resposta espontánea e voluntaria. profesor explicará a Unidade apoiándose nos medios técnicos da aula (PowerPoint ou similar) Explicacións prácticas sobre cálculo das prestacións da SS Intentará que os alumnos valoren e analicen de forma crítica o funcionamento do noso sistema de SS 	<ol style="list-style-type: none"> Os alumnos buscarán información na web oficial da Seguridade Social para responder de forma autónoma a diversas cuestións sobre prestacións da seguridade social e desemprego. Resolución de supostos prácticos Consulta na web en www.redtrabaja.es dos trámites a realizar para a prestación por desemprego. Resolución das actividades, preguntas e cuestionarios propostos polo profesor Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema 	<p>Que o alumnado coñeza a acción protectora do sistema de Seguridade Social e saiba identificar as principais prestacións con especial incidencia na protección da enfermidade e do desemprego.</p>	<p>Ademais dos sinalados na Unidade 1, libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, presentación audiovisual, casos prácticos, formularios e cuestionarios de preguntas e web como: www.redtrabaja.es, www.mtin.es</p> <p>- Esquemas</p> <p>- Supostos prácticos resoltos</p>	<ul style="list-style-type: none"> Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na participación respondendo ás cuestións iniciais e ás que se susciten polo profesor. Resolución dos supostos tras consultas, Realización de casos prácticos. Contestación correcta das preguntas e test utilizados polo profesor. 	9
TOTAL						9

4.62 Unidade didáctica 10. MERCADO LABORAL E PROCURA DE EMPREGO

4.63 Identificación da unidade didáctica

Nº	Título da UD	Duración
10	Mercado Laboral e Procura de emprego.	5

4.64 Capacidades terminais elementais do currículo que se tratan

Capacidades terminais elementais do currículo (*)	Completo (S/N)
<ul style="list-style-type: none">Analiza-las formas e procedementos de inserción na realidade laboral como traballadora por conta propia e por conta alleaAnalizar as propias capacidades e os intereses, así como os itinerarios profesionais máis idóneos.Identificar o proceso para unha boa orientación e integración do traballador na empresa.Identificar as ofertas de traballo no sector produtivo referido aos seus intereses.Analiza-la evolución socio-económica do sector produtivo na Comunidade Autónoma de Galicia	S

(*) No caso de módulos profesionais ao abeiro da LOXSE, capacidades terminais elementais

4.65 Obxectivos específicos da unidade didáctica

Obxectivos específicos	Act	Título das actividades	Duración (sesións)
<ol style="list-style-type: none">Identificar os propios intereses profesionais.Valorar de forma positiva a necesidade de deseñar un itinerario formativo en relación coa profesión que pretendes desempeñar.Reflexionar sobre cales poden ser os intereses profesionais propios.Orientar ben a formación académica e os intereses profesionais, en relación coas posibilidades de emprego que ofrece o mercado de traballo.Identificar as posibilidades de emprego tendo en conta a especialidade que están estudando.Identificar ofertas de emprego en distintas fontes.Acceder á información necesaria para poder participar nun proceso de selecciónElaborar correctamente un CV apropiado ao perfil profesionalRedactar unha carta de presentaciónTer as habilidades e recursos necesarios para superar unha proba de selección.Desenvolverse con éxito nunha entrevista profesional.Buscar e coñecer as convocatorias de emprego público.Dispoñer dos recursos suficientes para poder presentarte aos postos de traballo que se adapten ao teu perfil, tanto na empresa privada como na pública	15	<ol style="list-style-type: none">Tormenta de ideas sobre os intereses profesionais do alumnadoBreve explicación da profesora do deseño do itinerario profesionalDeseño do propio itinerario profesionalConfección dun curriculum e unha carta de presentaciónTormenta de ideasExplicación do profesor para a elaboración do EuropassBusca autónoma de ofertas de traballoRecollida e análise en equipos de diferentes ofertasVisionado dun vídeoExplicación do profesor: entrevistaSimulación de entrevistas de traballoActividade voluntaria: simulación dunha entrevista por parellas,Explicación: emprego públicoConsulta de últimas convocatoriasCuestionario final	5

4.66 Criterios de avaliación que se aplicarán para a verificación da consecución dos obxectivos por parte do alumnado

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Valoráronse as propias aspiracións, motivacións, actitudes e capacidades que permitan a toma de decisións profesionais. (CA4.1).		N	10%

Criterios de avaliación	Instrumentos de avaliación	Mínimos esixibles (S/N)	Peso na cualificación
Deseñáronse os itinerarios formativos profesionais relacionados co perfil profesional (CA4.5).	Observación na busca autónoma de información Informe persoal de cada alumno sobre os seus intereses profesionais Observación directa no proceso de busca autónoma de información e na posta en común dos resultados. Correcta realización das actividades e casos prácticos encomendados polo profesor. Preguntas e cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema	S	10%
Realizouse o itinerario tras unha autoánalise adecuada, investindo o tempo e os recursos necesarios.		S	10%
Empregáronse adecuadamente as técnicas e os instrumentos de procura de emprego (CA4.8).		S	10%
Identificáronse as principais fontes de emprego e de inserción laboral para as persoas coa titulación de técnico superior en axencias de viaxes e xestión de eventos (CA4.7).		S	10%
Redactouse de forma adecuada unha carta de presentación		S	10%
Confeccionouse un curriculum vitae orientado a unha oferta de traballo concreta		S	10%
Respondéronse ás preguntas da entrevista de xeito adecuado durante a simulación		N	10%
Localizouse información sobre ofertas de postos para as administracións públicas e comprendéronse os aspectos das convocatorias		N	10%
Valoráronse as oportunidades de formación e emprego noutros estados da U. E. (CA4.3).		N	10%

4.67 Contidos

Contidos
<ol style="list-style-type: none"> O mercado laboral. As novas fontes de emprego. Os intereses profesionais. Identificación dos itinerarios formativos. A importancia da formación permanente para a traxectoria laboral e profesional. Definición e análise do sector profesional no que se inserta a formación profesional que se recibe. A selección de persoal na empresa privada. Instrumentos de busca de emprego: a carta de presentación, o currículo. As entrevistas de selección de persoal. Os servizos de colocación. A oferta de emprego público. A busca de emprego público. Sistemas de acceso á función pública. Requisitos para o acceso á función pública. A preparación das oposicións. Emprego público na Administración autonómica, na local e na europea. Autoemprego como unha saída profesional.

4.68 Actividades de ensino e aprendizaxe, e de avaliación, con xustificación de para que e de como se realizarán, así como os materiais e os recursos necesarios para a súa realización e, de ser o caso, os instrumentos de avaliación

Que e para que	Como			Con que	Como e con que se valora	Duración (sesións)
DEOSAGActividade (título e descrición)	Profesorado (en termos de tarefas)	Alumnado (tarefas)	Resultados ou produtos	Recursos	Instrumentos de avaliación	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Tormenta de ideas sobre os intereses profesionais do alumnado da clase 2. Deseño do propio itinerario profesional 3. Entrega ao profesor dun curriculum, elaborado por cada alumno en función dos seus propios coñecementos previos 4. Explicación do profesor sobre os erros cometidos nos currículos enviados e ideas para melloralos. 5. Busca autónoma de modelos de curriculum e entrevista en internet e entrega posterior de varios exemplos 6. Confección dun curriculum e unha carta de presentación adecuadas a unha oferta de traballo concreta 7. Explicación do profesor para a elaboración do Europass 8. Busca autónoma de ofertas de traballo en distintas web 9. Visionado dun vídeo sobre a Entrevista de Traballo 10. Explicación do profesor sobre comunicación verbal e non verbal durante a entrevista 11. Simulación de entrevistas de traballo, por parellas 12. Actividade voluntaria: simulación dunha entrevista por parellas, diante do grupo. 13. Explicación do profesor sobre o emprego público 14. Consulta de últimas convocatorias de emprego público en webs oficiais 15. Realización dun cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Breve explicación do profesor dos diferentes aspectos do deseño do itinerario profesional: intereses, motivacións, formación e competencias necesarias para acadar o obxectivo, ... 2. Tormenta de ideas 3. Asesoramento na busca de información. 4. Explicación do profesor sobre os erros cometidos e ideas para melloralos, de forma individualizada e por vía e-mail. 5. Proxección dun vídeo sobre a entrevista de traballo 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Busca autónoma de información 2. Deseño do propio itinerario profesional 3. Realización dun cuestionario 4. Realización dun currículo que deberá ser entregado ao profesor por cada alumno, vía e-mail, en función dos seus propios coñecementos previos 5. Confección dunha carta de presentación adecuada a unha oferta de traballo concreta 6. Busca autónoma de ofertas de traballo en distintas web 7. Actividade voluntaria: simulación dunha entrevista por parellas, diante do grupo. 8. Consulta de convocatorias de emprego público. 9. Resolución de actividades, preguntas e cuestionarios formulados polo profesor. 	<ul style="list-style-type: none"> - Que os alumnos e alumnas sexan capaces de planificar o seu itinerario profesional buscando alternativas para a formación inicial e permanente e procurando oportunidades de emprego. - Que a alumna saiba planificar un itinerario profesional e seleccionar as oportunidades e ofertas de emprego, desenvolvéndose correctamente nos procesos de selección. - Currículos - Cartas de presentación - Entrevistas simuladas 	<ul style="list-style-type: none"> - Ademais dos sinalados na Unidade 1, libro de texto ou apuntes facilitados polo profesor, reprodutor de vídeo e DVD, vídeo-CD de entrevista, modelos de cartas de presentación e de currículos. Uso das web de busca de emprego e das administracións públicas. - Aula virtual 	<p>Observación na busca autónoma de información</p> <p>Informe persoal de cada alumno sobre os seus intereses profesionais</p> <p>Carta de presentación individual.</p> <p>Currículos realizados polos alumnos tras as explicacións do profesor</p> <p>Realización dun cuestionario final acerca de aspectos básicos do tema</p> <p>Observación directa durante as simulacións de entrevista</p> <p>Observación sobre a eficiencia e actitude traballando en equipo</p> <p>Cuestionario final acerca dos conceptos básicos do tema</p>	5
16. TOTAL						5

4.69 Mínimos esixibles para alcanzar a avaliación positiva e os criterios de cualificación

MÍNIMOS ESIXIBLES:

Á luz dos mínimos establecidos en cada Unidade didáctica e complementando estas coa visión xeral do módulo, sinálanse **os seguintes mínimos esixibles** que o alumnado deberá dominar para a superación da materia:

- Saber que é un ambiente de traballo e como pode afectar á saúde en relación cos factores de risco ligadas ás condicións ambientais e psicosociais.
- Distinguir entre perigo e risco.
- Identificar os posibles danos derivados do traballo
- Saber en que consiste a fatiga e os medios para eliminala. Distinguir entre accidente de traballo e enfermidade profesional.
- Saber en que consiste a prevención e a súa importancia.
- Saber que é o risco químico e os factores que inflúen na toxicidade dun elemento, así como as medidas preventivas ante este tipo de risco.
- Coñecer os tipos de lumes, por que se producen e como se poden evitar.
- Saber que é o ruído, que danos pode producir no ser humano e como pode controlarse.
- Coñecer o que son as ondas electromagnéticas e as radiacións ionizantes e que tipos de danos poden producir na saúde; como son as radiacións non ionizantes e que riscos encerran; como se mide a iluminación dunha zona de traballo e as medidas preventivas que se deben tomar neste tipo de risco.
- Saber que é a corrente eléctrica e as súas características máis importantes á hora de producir danos na saúde dos traballadores, así como as medidas preventivas adecuadas neste caso.
- Identificar os riscos das pantallas de visualización de datos e as medidas preventivas.
- Saber en que consiste o plan de prevención, como se organiza a acción preventiva e como se avalían os riscos laborais.
- Saber que é a planificación da acción preventiva e os procedementos de investigación de accidentes.
- Coñecer en que consisten os estudos de sinistralidade, os índices estatísticos e a súa importancia.
- Identificar os EPIs e saberán en que consisten os plans de autoprotección
- Saber en que consisten os primeiros auxilios e cales son os seus principios básicos.
- Coñecer cales son as lesións máis frecuentes nos accidentes laborais. Asfixia, hemorraxia, queimaduras, falta de circulación sanguínea e saber como se debe actuar.
- Saber que é o dereito laboral e distinguir a quen se aplica o dereito laboral e cales son as fontes do mesmo.
- Identificar os principios de aplicación das normas laborais e os organismos administrativos e xudiciais que amparan ao traballador, entre eles, a Inspección de Traballo.
- Saber que é un contrato de traballo. Cales son as características que definen o contrato de traballo e quen pode contratar. Cales son as formas do contrato de traballo. Que condicións mínimas ten que ter un contrato. Como funciona o período de proba.
- Saber que circunstancias poden dar lugar á nulidade do contrato, con referencia aos chamados contratos "en fraude de lei".
- Coñecer cales son as modalidades de contratos segundo a súa duración. En particular: contrato en prácticas; para a formación; por obra ou servizo e contrato indefinido.
- Coñecer as obrigas coa Seguridade Social que se derivan da contratación.

- Saber que é o salario e como está composto; como se define o salario, cal é a súa estrutura e clases de salario.
- Coñecer que é o Salario Mínimo Interprofesional. Que garantías amparan o salario e que función ten o Fondo de Garantía Salarial.
- Confeccionar unha pequena nómina e interpretar os distintos conceptos que a integran.
- Coñecer o período de vacacións, licencias, permisos e festas laborais, teñen os traballadores, con carácter xeral
- Saber en que consiste a modificación do contrato de traballo; que se entende por mobilidade xeográfica e funcional e ata onde chega o dereito de "ius variandi" do empresario.
- Saber que son as chamadas modificacións substanciais do contrato de traballo, que é a suspensión do contrato, como afecta a excedencia á vixencia do contrato.
- Coñecer as formas en que se produce a extinción do contrato e como opera a chamada liquidación e tamén as reclamacións que caben contra o despedimento
- Coñecer as función que teñen os sindicatos. Os requisitos para selo e cales son os sindicatos máis representativos;
- Saber como se elixen os representantes dos traballadores e das traballadoras na empresas, así como as súas competencias e garantías.
- Saber cal é a mecánica de negociación dun convenio colectivo; cando se poden reunir os traballadores na empresa e cales son as formas para a resolución dos conflitos laborais, con especial referencia á folga e aos seus efectos.
- Coñecer as técnicas para a resolución de conflitos e a importancia dos equipos de traballo.
- Saber en que consiste o sistema público de Seguridade Social e o alcance da acción protectora da mesma.
- Saber como se protexe ao traballador en situación de incapacidade temporal e en caso de incapacidade permanente, así como cal é a protección por maternidade, en que consiste a xubilación e como se amparan a viuvez, a orfandade, en que consiste o auxilio por defunción e a prestación a favor de familiares.
- Coñecer cal é o alcance das prestacións de nivel asistencial e como funciona o sistema de protección por desemprego.
- Distinguir entre grupo e equipo de traballo, así como as etapas de desenvolvemento dun equipo.
- Saber as características dos equipos eficaces e eficientes.
- Identificar os aspectos relacionados coa comunicación e as técnicas de traballo en equipo e dirección de reunións e tratamento do conflito
- Saber que é o mercado laboral; por que é necesaria a adaptación aos cambios do mercado laboral e conseguintemente o interese pola actualización dos coñecementos que permiten o acceso ao mundo do traballo.
- Coñecer cales son as fontes de información sobre o mercado laboral e estar atentos a cales son as profesións que se consideran en alza en cada momento e territorio.
- Saber identificar os itinerarios formativos en relación co título que van obter. Relacionar saídas profesionais en relación co título que estudan
- Saber redactar as cartas de presentación, o curriculum vitae.
- Saber en que consisten as probas de selección de persoal; que son as entrevistas de selección; que é o Servicio Galego de Colocación e tamén que son as empresas de traballo temporal.
- Saber en que consiste a oferta pública de emprego e identifiquen as particularidades que ten esa oferta na Comunidade Autónoma de Galicia.
- Saber respectar aos compañeiros no traballo en grupo e á hora de participar nas actividades de clase.

CRITERIOS DE CUALIFICACIÓN

Para a avaliación do alumnado vanse empregar as seguintes técnicas e instrumentos, en xeral:

1. Observación directa na aula: atención, interese, motivación, capacidade resolutiva e realización das tarefas asignadas no tempo de clase e participación nas actividades voluntarias propostas na aula.
2. Procura autónoma de información en internet e na biblioteca escolar: webs oficiais das administracións laborais, portais de busca de emprego.
3. Realización de actividades propostas. Preguntas curtas, cuestionarios tipo test, exercicios de comprensión.
4. Informes: Conclusións de debates, análise de textos xornalísticos, análise de documentais ou fragmentos de filmes.
5. Casos prácticos: confección de cartas de despedimento e papeletas de conciliación, cálculo de liquidacións e de indemnizacións por despedimentos, remate dos contratos, traslados ou modificacións das condicións do contrato, confección de contratos, cálculo de prestacións da seguridade social e da prestación por desemprego, índices de sinistrabilidade e todos os que, relacionados coas Unidades Didácticas, vaia indicando a profesora.
6. Exercicios de simulación: reunións de traballo, negociación dun conflito, entrevistas de traballo, técnicas de primeiros auxilios, clasificación de feridos.
7. Presentación de memorias de actividades realizadas.
8. Uso de linguaxe inclusiva na resolución de exercicios, tarefas e exames, participación e elaboración de material para o proxecto de igualdade do centro, consideración da perspectiva de xénero nos traballos realizados e participación nas actividades de igualdade e diversidade propostas na aula.
9. Exames escritos.

PROBAS ESCRITAS.

Haberá exames que se corresponderán con cada avaliación. Serán nas datas anteriores ao Nadal, Semana Santa e fin do mes de Maio e mes de xuño.

As probas escritas constarán dun cuestionario de entre 18 e 32 preguntas tipo test e dous ou tres supostos prácticos sobre os cales se plantexarán varias preguntas curtas en cada un deles. Cando se avalíen contidos que requiran a realización de cálculos (cálculo dunha nómina, dunha liquidación o de prestacións da seguridade social ou de desemprego) os exames consistirán nun cuestionario tipo test entre 16 e 20 preguntas, un suposto práctico de varias preguntas curtas e o cálculo do exercicio correspondente.

As preguntas tipo test terán un valor de entre 0,15 e 0,30 puntos cada unha delas, dependendo do número de preguntas que se inclúan na proba escrita. As preguntas curtas de cada un dos supostos prácticos terán un valor de entre 0,05 e 0,50 puntos (dependendo da dificultade da pregunta), e no caso dos exercicios de cálculo (nómina, liquidación ou prestacións), éstos terán un valor de entre 2,80 puntos e 3,60 puntos, dependendo do exercicio. Todas as preguntas de cada proba escrita sumarán 10 puntos.

En todo caso, será necesario obter un mínimo de 5 puntos en cada un dos criterios de avaliación parcial que se expoñen a continuación para poder superar o módulo. Ademais, nas probas de cálculo tales como a nómina, a liquidación e/ou as prestacións da Seguridade Social, deberá acadarse unha puntuación mínima nestes supostos de cálculo, que será como mínimo a equivalente ao 50% da puntuación establecida para esta parte da proba.

A superación dunha avaliación non supón a superación das anteriores.

Respecto ás cualificacións trimestrais (que fan referencia á primeira, segunda e terceira avaliación), os criterios que se terán en conta á hora de calcular a cualificación de cada trimestre do alumnado con dereito á avaliación continua serán os seguintes:

- a) Proba escrita: Cun peso do 70% da puntuación total da cualificación.
- b) Actividades, traballos teóricos ou prácticos sobre os contidos do módulo, realizados na aula e na casa, informes e observación na aula: Cun peso específico do 20% sobre a puntuación.
- c) Traballos, supostos prácticos, cuestionarios e participación nos debates que se produzan na aula realizados sobre os seguintes contidos: promoción da linguaxe inclusiva e non sexista, promoción da igualdade entre home e muller, visibilidade do traballo das mulleres e das súas achegas e contribucións aos diferentes ámbitos do coñecemento e do saber, reflexión sobre a proliferación e a existencia das violencias machistas en todos o ámbitos da sociedade

(incluída a escola), o rexeitamento da LGTBIfobia e análise das discriminacións existentes no ámbito laboral respecto das mulleres e respecto do colectivo LGTBI+. Con todo isto preténdese traballar principalmente a Competencia Social e Cívica, a Conciencia e expresións culturais e a Competencia Dixital. Isto terá un peso específico do 10% sobre a puntuación.

Cando un estudante non aprobe un trimestre, terá dereito a presentarse ao exame de Recuperación Final do Módulo, que se programará para o mes de xuño. Neste exame cada estudante terá dereito a recuperar o trimestre que non aprobe ata esa data. Por tanto, poderá examinarse de un, dous ou tres trimestres.

Respecto á cualificación final: A nota da terceira avaliación será a nota final do módulo. Para o alumnado que teña pendente algunha avaliación a nota do terceiro trimestre será, como máximo, 4, debendo recuperar a materia pendente no período de recuperación de xuño.

A nota final será a media das 2 primeiras avaliacións e das probas e traballos realizadas na 3ª avaliación. Para superar positivamente o módulo é preciso acadar como mínimo 5 puntos na avaliación final.

Alguns dos contidos da materia serán traballados co alumnado implementando na aula os seguintes Proxectos que se están a desenvolver no centro:

- Xente con Don (Liña Xente con Don).
- Mulleres que contan (Liña Donas de Si)

As tarefas e traballos que realice o alumnado respecto destes proxectos será avaliado dentro do apartado corresponde no que se inclúa (traballo de casa/aula e/ou traballo en valores), concretándose o peso e o criterio de cualificación de xeito individual en cada tarefa proposta.

O alumnado será informado do peso de cada actividade e das instrucións precisas para a superación de cada unha delas ao comezo do curso.

4.70 Procedemento para a recuperación das partes non superadas

4.71 Procedemento para definir as actividades de recuperación

É obrigatorio ter superadas, cunha nota de mínima de 5, todas as avaliacións do módulo de FOL para ser considerado aprobado. Tamén será necesario que o alumno/a entregue antes da proba final, as actividades/traballos relacionados coa avaliación. No caso contrario deberá responder nun exame de recuperación final a preguntas relativas a esa parte da materia que non superou e/ou presentar o citado traballo co contido mínimo establecido.

Realizaranse actividades de recuperación antes da data sinalada para a proba final de recuperación. Ditas actividades programaranse inmediatamente despois de cada avaliación, estando orientadas para acadar os contidos mínimos, e terán un carácter de síntese, incluíndo aquelas actividades que precisen reforzarse a modo de recuperación. A variedade de actividades irá en función das necesidades do alumnado que non acadou durante o desenvolvemento do módulo unha avaliación positiva.

Se aínda considerando estas recuperacións parciais o módulo non resulta aprobado, realizarase unha proba de recuperación final que combinará parte teórica e práctica e a presentación de traballos para quen non o fixeran ou o tiveran suspenso. A nota mínima para ser aprobado no módulo é de cinco (5). O alumnado terá dereito a esta proba final de recuperación no caso de ter algunha avaliación suspenso ao longo do curso ou ben de ter pendente todo o módulo.

Con independencia do sinalado, a profesora deseñará unha serie de exercicios e actividades a realizar polos alumnos/as que suspenderan un trimestre, para que eles poidan realizalos de forma autónoma e poder preguntar dúbidas nas horas de tutoría ou durante as clases, se fose necesario. Igualmente poderán establecerse actividades de reforzo para realizar polos alumnos e alumnas con dificultades para conseguir os obxectivos do módulo, aínda que aprobasen o trimestre, tal e como se expón no apartado correspondente desta programación.

4.72 Procedemento para definir a proba de avaliación extraordinaria

A proba de avaliación extraordinaria para o alumnado deste ciclo consistirá nunha **proba escrita** de todo o módulo,

de contido **teórico-práctico**, cun peso do **100%** na nota final.

Se o alumno/a tivo a oportunidade de presentar no seu momento os traballos requiridos e aínda así precisa da avaliación extraordinaria, eses traballos teranse en conta ponderando o 30% (20% de traballo curricular e 10% de traballo en valores), deixando o 70% para a proba escrita extraordinaria, tal e como se procede co alumnado sometido á avaliación continua durante o curso.

4.73 Procedemento sobre o seguimento da programación e a avaliación da propia práctica docente

A Programación, como guía que se vai seguir no proceso de ensino aprendizaxe no período dun curso académico e como garantía para o alumnado, debe ser cumprida integramente.

Sen embargo, como elemento vivo que é, estará sometida a adaptacións no tempo e nos contidos que, ao longo dos anos irán dando a medida das correccións que se deban introducir para que cumpra mellor a súa función.

Neste sentido cómpre que o profesorado estableza un procedemento de seguimento da Programación que ten que basearse na revisión semanal de si os contidos e as tarefas propostas se están cumprindo segundo a previsión establecida.

No caso de establecer modificacións, estas deben ser recollidas e posteriormente incorporadas á Memoria de Fin de Curso.

Estas modificacións non deben ter a súa orixe só nos criterios do docente senón que este deberá considerar outros elementos á marxe da propia experimentación, facilitando a participación ao alumnado para que exprese o seu grado de satisfacción co sistema seguido para acadar os obxectivos establecidos.

Alguns dos **aspectos** que o profesor deberá considerar na autoavaliación da práctica docente son:

- Organización e coordinación co profesorado do ciclo formativo.
- Adecuación do grao de dificultade das actividades ás características do alumnado
- Grao de motivación dos alumnos nas actividades propostas polo profesor
- Planificación das tarefas: distribución e dotación de medios e tempos
- Ambiente de traballo, relación entre os alumnos, e entre alumnado e o profesor.
- TICs: uso e manexo por parte do alumnado e do profesor.
- Habilidades de comunicación verbal e non verbal na transmisión dos contidos
- Claridade na presentación dos contidos nos medios audiovisuais empregados

Alguns **instrumentos** para avaliar a práctica docente son:

- Cuestionarios anónimos
- Informes dos traballos en equipo.
- Notas recollidas na realización de tarefas.
- Entrevistas con alumnado e profesorado.
- Debates.
- Resultados do proceso de aprendizaxe nas avaliacións trimestrais e na final.

4.74 Medidas de atención á diversidade

4.75 Procedemento para a realización da avaliación inicial

Deben distinguirse tres momentos clave no proceso de avaliación do alumnado:

- A **inicial**, que se realiza ao comezo do curso e ao inicio de cada unidade didáctica.
- A **formativa** ou continua, a levar a cabo ao longo de todo o proceso de ensino aprendizaxe.
- A **final**, realizada ao final do curso e que é o resultado da suma das valoracións parciais levadas a cabo durante a avaliación continua.

Avaliación Inicial

A avaliación inicial ten como obxectivo identificar os coñecementos, destrezas e competencias previas coas que conta o alumnado antes de comezar a traballar os contidos do módulo. Consideraranse os estudos previos, a experiencia profesional e as vivencias en relación aos contidos de cada Unidade.

Procedementos para a realización da avaliación inicial

Ao comezo das aulas, no momento de cubrir as fichas persoais dos alumnos, realizarase unha valoración de cada un deles, a partir dos datos académicos e de experiencia profesional, que facilite ao profesor.

A tal fin, ao inicio de curso, o profesor coordinarase co titor do curso anterior e con outros profesores que traballen co grupo para recoller información sobre os coñecementos previos do alumnado. Valorará a información dos informes individualizados de avaliación da etapa anteriormente cursada e consultará co departamento de Orientación en caso de detectar alumnos con necesidades educativas especiais ou que requiran apoio educativo específico

Ademáis, ao inicio do curso, a profesora de FOL realizará un cuestionario inicial que indique o nivel de coñecementos previos do alumnado a respecto da materia a impartir, téndoo en conta para adecuar os medios didácticos a utilizar.

4.76 Medidas de reforzo educativo para o alumnado que non responda globalmente aos obxectivos programados

Esta proposta didáctica ten en conta o principio de "deseño para todos". Para tal efecto, recolle as medidas necesarias para que calquera alumno/a poida acadar os resultados de aprendizaxe do módulo. Cómpre que calquera alumno/a poida acadar os resultados de aprendizaxe do módulo, adoptando medidas de reforzo e apoio, pero sen que estas afecten de forma significativa á consecución dos resultados de aprendizaxe previstos para cada un dos módulos profesionais, tal e como establece o decreto 114/2010.

A diversidade preséntase no ámbito da formación en múltiples formas e vén expresada por unha serie circunstancias, tales como: coñecementos previos e experiencias persoais e laborais, motivacións e expectativas ante o aprendizaxe, interese persoais, profesionais e vocacionais, capacidades xerais ou diferenciadas, ritmos de traballo e de aprendizaxe, situacións persoais e familiares, habilidades e destrezas desenvolvidas, orixe nacional ou étnico diferenciador, contorna socioeconómica do lugar de residencia, discapacidades físicas, psíquicas e/ou sensoriais ou sobredotación intelectual, entre outras.

Debemos contemplar a diversidade como fonte de oportunidades e de riqueza, centrándonos en adecuar os diversos aspectos metodolóxicos ás singularidades do noso alumnado.

Será preciso realizar unha avaliación inicial, coa amplitude que se considere necesaria, coa colaboración do departamento de orientación, para detectar ao alumnado con necesidades educativas especiais e as súas demandas específicas

Tomando en consideración o establecido pola LOE e polo Decreto 114/2010 respecto á atención á diversidade, cómpre facer unha breve referencia á serie de medidas que teríamos en conta na atención a este tipo de alumnado:

- **Medidas de acceso ao currículo** para alumnos con deficiencias sensoriais ou físicas: entrega do material cun tamaño de fonte máis grande ou en soporte informático; permitirlles realizar exercicios, supostos e exames co emprego do ordenador e ferramentas informáticas.
- **Agrupamentos:** á hora de traballar en equipo, estes serán formados por alumnos con diversidade de competencias e motivacións, coa fin de que os alumnos se axuden entre si
- **Adaptacións curriculares non significativas** para aqueles alumnos con necesidades educativas especiais, co asesoramento do departamento de orientación e sen que afecten aos elementos preceptivos do currículo.
- **Actividades de ampliación** e de investigación para aqueles alumnos que presenten un rendemento académico moi superior o resto do grupo: emprego das TICs e fomento da busca autónoma de información para resolver supostos e analizar a realidade sociolaboral.
- **Medidas de reforzo educativo**, tales como actividades graduadas segundo diferentes niveis, garantindo sempre a adquisición dos contidos mínimos; modificación da localización do alumno en clase; repetición individualizada dalgunhas explicacións ou potenciación da participación do alumno e a consecución de pequenos logros como elementos de motivación.

4.77 Aspectos transversais

4.78 Programación da educación en valores

A LOMLOE contempla na súa relación de principios da educación, "o desenvolvemento da igualdade de dereitos, deberes e oportunidades, o respecto á diversidade afectivo-sexual e familiar, o fomento da igualdade efectiva de mulleres e homes a través da consideración do réxime da coeducación de nenos e nenas, a educación afectivo-sexual, adaptada ao nivel madurativo, e a prevención da violencia de xénero, así como o fomento do espírito crítico e a cidadanía activa".

Con esta referencia legal, debemos programar unha serie de temas e contidos a traballar de forma curricular, máis que trasversal, a medida que imos abordando as distintas unidades didácticas do módulo. Deste xeito, procuraremos transmitir uns determinados valores de forma simultánea á transmisión de coñecementos..

Con cada unha das conmemoracións establecidas no Calendario Escolar, profesora poderá programar actividades, temas ou charlas que, en colaboración coas establecidas pola Dirección do Instituto e coa persoa coordinadora de Igualdade do centro, contribúan a lograr os obxectivos

marcados en relación coas mesmas. Prestarase especial atención á celebración do Día 8 de Marzo, o Día contra a Violencia de Xénero, o Día Internacional contra a Lgtbifobia, o día da Muller e a Nena na Ciencia, o día dos Dereitos Humanos o día das Letras Galegas, ao Día 1º de Maio, día da Persoa Consumidora, o Día da Paz, a Semana da Prensa e a Semana do Libro, Saúde, Europa, Medio Ambiente.

Algúns destes valores son:

- Educación ambiental, relacionada ca unidade formativa de prevención de riscos laborais: é preciso sensibilizar ao alumnado respecto á necesidade de empregar materiais e sistemas inocuos, de cara á favorecer unha protección do medio e un aumento nos niveis de calidade e seguridade. Relacionarase á seguridade e a prevención na empresa con esas mesmas actitudes aplicadas á vida social e persoal do alumnado.
- Educación na Prevención de Accidentes, vinculado co tema de sinalización e prevención de accidentes de traballo. Aproveitaremos este contido curricular para poñer énfase na importancia de previr accidentes de todo tipo, xa non laborais senón tamén domésticos e de tráfico.
- Educación para a Saúde, presente en toda a unidade formativa de prevención de riscos e na unidade didáctica de Seguridade Social: importancia dunha dieta sa e equilibrada, valoración positiva do exercicio físico e do deporte, potenciación da protección ante as enfermidades de transmisión sexual, embarazos non desexados, tabaquismo; sensibilización coa importancia e o valor da doazón de tecidos e órganos, etc
- Igualdade de oportunidades / Rexistamento do Sexismo e da Violencia de Xénero / Multiculturalidade / Diversidade afectivo-sexual: a igualdade no acceso ao emprego e durante a súa realización é un contido curricular do módulo. Sen embargo, débese fomentar unha posición actitudinal axeitada, ao longo de todo o curso, transmitindo a importancia de respectar ao outro con independencia da súa orixe, sexo, raza, orientación sexual, ideoloxía, relixión ou calquera outro factor, así como valorar a diversidade cultural e humana como fonte de riqueza e non de conflito. Este curso, todos estes contidos trasversais levaranse á práctica participando nos seguintes Proxectos desenvolvidos no centro:
- Xente con Don.
- Donas de Sí.

4.79 Actividades complementarias e extraescolares

Á marxe das actividades de ensino-aprendizaxe deseñadas para cada unha das unidades didácticas, cómpre describir outras actividades que se diferenzan de aquelas polos recursos, tempos e espazos necesarios para o seu desenvolvemento: actividades complementarias e extraescolares

A intención de programar este tipo de actividades no módulo de FOL é completar a formación do alumnado, achegándonos á realidade social, escoitando outras voces á marxe da do profesor, coñecendo de primeira man os recursos cos que contarán como traballadores ou desempregados, etc....

A continuación defínense ambos tipos de actividades, enumerando algunhas das que poden ser programadas polo

departamento para ser levadas a cabo durante o curso escolar:

Actividades complementarias: realízanse co alumnado en horario lectivo e, formando parte da programación, teñen un carácter diferenciado polo momento, espazo ou recursos que utilizan.

1ª-Charla-coloquio e práctica sobre técnicas de primeiros auxilios: actividade complementaria aos temas de saúde laboral. Ten por obxecto que un profesional de enfermería/ membro de Protección Civil ou similar dea unha charla teórica/práctica sobre as distintas técnicas de primeiros auxilios (transporte de accidentados, como inmovilizar a un/ha alumno/a cunha fractura, como actuar ante unha queimadura, actuación ante un conato de afogamento por obstrución dun obxecto...). O alumnado participará activamente nas actividades que propoña o experto.

2ª-Simulacro de evacuación do instituto: esta actividade é extensible a toda a comunidade educativa do instituto, coa colaboración da Dirección do centro onde se solicitará apoio a Protección Civil, Policía Municipal, Bombeiros e Centro de saúde máis próximo. O obxectivo desta actividade é deseñar un plan de emerxencia e evacuación para unha pequena ou mediana empresa do sector de actividade do título, e posteriormente poñelo en práctica no instituto

3ª- Debate sobre A Reforma Laboral: nesta actividade farase fincapé nos na situación do emprego xuvenil e nas consecuencias da última reforma laboral. Poderase contar con membros de sindicatos, da Cámara de Comercio ou de asociacións empresariais e/ou de diferentes partidos políticos. Os alumnos prepararían previamente as preguntas e un deles (ou o profesor) dirixiría o debate. Asistirían todos os alumnos que cursen o módulo de FOL no instituto. A actividade durará aproximadamente dúas horas, e ao remate os alumnos, por equipos, realizarán un resumo da charla, recollendo as posturas de cada un dos conferenciantes.

4ª- Cine fórum: visionado de películas como ferramenta de aprendizaxe. O alumnado deberá cubrir un cuestionario con varios temas de reflexión unha vez remata a película. Tamén dará lugar ao debate e a posta en común de ideas. É unha actividade adecuada para levar a cabo tras as sesións de avaliación de cada trimestre. Exemplos de películas que poderíamos proxectar:

- *Los lunes al sol*
- *Inside Job*
- *Las mujeres de verdad tienen curvas*
- *It's a free world* (Nun mundo libre)
- *Raining Stones* (Chovendo pedras)

Actividades extraescolares: son aquelas organizadas polo centro, que deben figurar na programación xeral anual, aprobada polo Consello Escolar e que se realizan fóra de horario lectivo e de forma voluntaria.

1ª-Visita a unha oficina do Servizo Público de Emprego: comprobación en espazo e tempo real de como se tramitan as solicitudes de prestación por desemprego e outras accións de formación e orientación laboral lavadas a cabo na oficina. Esta actividade deberá desenvolverse unha vez traballadas as unidades relacionadas coas Relacións Laborais e a Seguridade Social.

2ª- Visita aos Xulgados do Social de Vigo: trátase de coñecer as instalacións e asistir a algún xuízo no que se diriman asuntos relacionados coas unidades do módulo, como poden ser: despedimentos, determinación da relación laboral, accidente de traballo,...

3ª- Feiras de Emprego e Orientación Laboral, que se organicen na comunidade galega ou fóra dela, sempre e cando contemos con orzamento para organizar os desprazamentos

Vigo, 24 setembro 2022